

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

Географічний факультет
Кафедра географії та менеджменту туризму

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КІНОТУРИЗМУ В УКРАЇНІ
(НА ПРИКЛАДІ РОЗРОБКИ КІНОТУРУ ПО ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ)**

**Кваліфікаційна робота
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)**

Виконав:

Здобувач 2 курсу 619 групи
спеціальності 242 «Туризм»

Сагановський Олександр Олександрович

Керівник: кандидат географічних наук,
доцент кафедри географії на менеджменту
туризму **Круль Г.Я.**

До захисту допущено
на засіданні кафедри
протокол № _____ від _____ 2023 р.
Зав. кафедрою _____ доцент Король О.Д.

Анотація

Здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня 2-го курсу Сагановський О.О. «Перспективи розвитку кінотуризму в Україні (на прикладі розробки кінотуру по Львівській області)». 242 «Туризм», Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2023.

В роботі розглянуті теоретичні аспекти дослідження різних видів туризму, в тому числі нових напрямків. Було визначено місце кінотуризму в сегменті світового туризму. Досліджено та виявлено перспективи розвитку кінотуризму в Україні. На основі поставлених завдань, було розроблено власний тур вихідного дня по Львівській області, як засобу демонстрації потенціалу кінотуризму в Україні та в області безпосередньо. Таким чином, у роботі проаналізовано та досліджено ключові аспекти розвитку кінотуризму в Україні через призму Львівської області, виявлено потенціал та запропоновано тур вихідного дня по визначних місцях, які були задіяні у зйомках фільмів, як інструмент для просування даного виду туризму на туристичному ринку.

Ключові слова: туризм, кінотуризм, туристичний потенціал, перспективи розвитку, фільм, дестинація.

Abstract

2nd year graduate of the second (master's) level Saganovskyi O.O. "Prospects for the development of film tourism in Ukraine (on the example of the development of a film tour in the Lviv region)". 242 "Tourism", Chernivtsi National University named after Yuri Fedkovich, Chernivtsi, 2023.

The paper examines the theoretical aspects of the research of various types of tourism, including new directions. The place of film tourism in the segment of world tourism was determined. During the writing of the paper, the prospects for the development of film tourism in Ukraine were researched and revealed. On the basis of the set tasks, an own weekend tour of the Lviv region was developed as a means of demonstrating the potential of film tourism in Ukraine and in the region directly. Thus, the paper analyzed and researched the key aspects of the development of film tourism in Ukraine through the prism of Lviv region, identified the potential and proposed a weekend tour of the famous places that were involved in the shooting of films, as a tool for promoting this type of tourism in the tourist market.

Keywords: tourism, film tourism, tourist potential, development prospects, film, destination.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ О.О. Сагановський
(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ I. ТУРИЗМ ТА ЙОГО ВИДИ	8
1.1 Поняття «туризм»	8
1.2 Класифікації видів туризму та їх нові напрямки	10
1.3 Чинники впливу на популяризацію видів туризму	13
РОЗДІЛ II. ГЕОГРАФІЯ ДЕСТИНАЦІЙ КІНОТУРИЗМУ	16
2.1 Сутність і поняття кінотуризму	16
2.2 Географія деestinaцій кінотуризму Європі	18
2.3 Географія деestinaцій кінотуризму в США	22
2.4 Географія деestinaцій кінотуризму в Україні	25
РОЗДІЛ III. КІНОТУРИЗМ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	30
РОЗДІЛ IV. КІНОЛОКАЦІЇ В УКРАЇНІ, ЯК ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ КІНОТУРИЗМУ	36
4.1 Фільм «Червоний»	36
4.2 Фільм «Крути 1918»	38
4.3 Фільм «Чорний ворон»	40
4.4 Фільм «Сторожова застава»	42
4.5 Фільм «Черкаси»/«U311 Черкаси».....	46
4.6 Фільм «Брати. Остання сповідь».....	47
РОЗДІЛ V. РОЗРОБКА КІНОТУРУ ЛЬВІВСЬКОЮ ОБЛАСТЮ	50
5.1 Перспектива кінотуризму у Львівській області	50
5.2 Кінопродукти, що знімались у Львівській області	51

5.2.1 Серіал «Кава з кардамоном»	51
5.2.2 Фільм «Ломбард»	51
5.2.3 Фільм «Д'Артаньян і три мушкетери»	52
5.2.4 Фільм «Довбуш»	53
5.3 Об'єкти для створення туру вихідного дня	53
5.4 Програма туру	54
5.5 Картосхема туру вихідного дня	56
5.6 Карта туристичного маршруту	56
5.7 Інформаційний лист туру	57
5.8 Калькуляція вартості туру (на одну особу)	58
ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	61
ДОДАТКИ	68

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У наш час сфера туризму розвинута як ніколи добре та попит на дану сферу відпочинку є досить великим. З кожним роком напрямків туризму стає все більше і більше, що говорить про зацікавленість людей у нових відкриттях для себе. В останній час можна помітити, що сфера туризму проникла майже в усі аспекти нашого життя та не планує зупинятися. Так як кіноіндустрія у нашому світі є дуже впливовою та з легкістю маневрує людською свідомістю, не дивно, що туризм звернув увагу на можливість використання кіноіндустрії у своїх цілях. У результаті виник новий вид туризму – кінотуризм, який являється специфічною туристичною моделлю, яка надає можливість будь кому побачити процес зйомки, відвідати місця, де були зняті фільми та відчутти себе частиною улюбленої кінострічки. Багато країн вже почали використовувати кінотуризм для залучення нових потоків туристів. Серед цих країн є США, Велика Британія, Франція та інші. На жаль, Україна не є державою, яка використовує можливості даного напрямку туризму, але володіє певними перспективами для його розвитку.

Мета дослідження – дослідити явище кінотуризму, дізнатися географію DESTИНАЦІЙ кінотуризму в лідируючих країнах світу та оцінити перспективи розвитку даного напрямку в Україні. Ознайомитися з кінолокаціями, як перспектива розвитку кінотуризму в Україні. Розробити тур по Львівській області, як приклад для подальшого потенційного розвитку кінотуризму.

Основними завданнями магістерської роботи, що виходять з поставленої мети є наступні:

- надати класифікацію видів туризму та оглянути їх нові напрямки;
- розглянути чинники впливу популяризації видів туризму;
- розкрити сутність і поняття кінотуризму;
- визначити місце кінотуризму в сегменті світового туризму;
- виявити розвиток і перспективи кінотуризму в Україні;

- проаналізувати кінолокації в Україні, як потенціал розвитку кінотуризму;

- розробити тур вихідного дня по Львівській області, як приклад перспективи розвитку кінотуризму в Україні.

Об'єкт дослідження. Кінотуризм.

Предмет дослідження. Кінолокації України.

Методи дослідження. Аналіз електронних видів джерел та дослідницьких робіт.

Структура магістерської роботи. До структури магістерської роботи входить вступ, п'ять розділів, висновки, список використаних джерел, ілюстрації до тексту та таблиці.

РОЗДІЛ I

ТУРИЗМ ТА ЙОГО ВИДИ

1.1 Поняття «туризм»

Туризм - це важлива частина подорожі, яка має різноманітні масштаби, характеристики і концептуальне значення.

На відміну від самої подорожі, туризм сильно впливає на економіку і має подвійну природу: він поєднує в собі як особисті, так і масові подорожі, а також організацію та проведення цих подорожей.

Класичне визначення туризму охоплює його основні складові, які варто враховувати. Туризм - це тимчасове переміщення людей з постійного місця проживання в іншу країну або в місця в межах своєї країни з метою розваг і відпочинку, оздоровлення, відвідування, навчання або бізнесу, але не для працевлаштування [32]. Зазначимо, що:

- значна частина обмежень в поняттях буде носити суто економічний характер, обумовлений місцем туризму в сучасному розвиненому суспільстві;
- самі визначення будуть служити цілям і принципам міжнародної туристичної статистики, яка, в свою чергу, діє за категоріями, що визначаються в цілях саме економіки, планування, обліку тощо;
- будуть враховуватися вимоги однакового розуміння міжнародних категорій, що підлягають статистичній оцінці і порівнянню.

Основні особливості туризму:

1. На відміну від звичайних подорожей, туризм передбачає короткочасне переміщення людей. Це масове явище, що розквітло у ХХ столітті через зміну політико-економічних умов в розвинених суспільствах. Завдяки праву на регулярні короткі відпустки (зазвичай 2-3 тижні) люди стали активно відпочивати. Після Другої світової війни більшість могли дозволити собі відпочинок, що сприяло короткостроковим подорожам для відпочинку. Розвиток транспорту, зокрема трансконтинентальних польотів, зробив світ доступним для відвідування. Статистика показує, що найпоширеніші це

одноденні виїзди (2-3 дні), за ними йдуть короткі поїздки тривалістю 6-7 днів, в той час як подорожі на 8-12 днів займають меншу частку. Подорожі, що тривають довше, майже не враховуються у статистиці через свою невелику кількість.

2. Для сфери туризму важливо визначити категорію місця постійного проживання, тобто те, де людина має своє основне місце проживання. Туризм передбачає виїзд людей з цього місця в інші локації чи країни з метою відпочинку чи туристичних цілей. Напротивагу цьому, переміщення в межах того ж самого місця проживання, такі як щоденні поїздки на роботу, не вважаються туризмом. У країнах із системою прописки, це місце прописки, що фіксується державними органами, які регулюють міграційю населення. Крім того, існує поняття місця постійного проживання, яке визначається тривалістю, протягом якої особа постійно проживає в одному місці, такому як місто чи селище. Важливо враховувати різні категорії осіб – постійних мешканців та відвідувачів – для кожного конкретного місця чи регіону. Наприклад, в статистиці внутрішнього туризму важливо розрізняти категорії населення, які щодня подорожують на роботу на певні тимчасові проміжки та відстані. Це може включати короткі поїздки від 20-30 хвилин для невеликого міста до тривалих подорожей на роботу великого міста, що займають до 3 годин при відстані понад 50-100 км. Важливо також враховувати мінімальний період відсутності жителя у даному місці та особливості різних територій та адміністративних одиниць. Наприклад, для мешканця невеликого селища подорож на 70 км може вважатися великою відстанню.

3. Визначення вільного часу базується на загальному уявленні про туризм як форму відпочинку, але це не враховує всі аспекти, зокрема, такі як професійно-діловий туризм. Учасники цього виду подорожей, які часто подорожують у рамках службових обов'язків, є фахівцями, відрядженими компанією.

4. Однією з ключових категорій у туризмі є його мета, яка дозволяє чітко визначити види діяльності, що входять до сфери туризму та підпадають

під спеціальні митні та податкові режими, установлені державою для підтримки цієї галузі. Основні цілі туризму включають розважальні (атрактивні), рекреаційні і пізнавальні. На другому місці за важливістю є оздоровчі і лікувальні цілі, а після них йдуть професійно-ділові та гостьові цілі.

5. Туризм відіграє важливу роль у економіках багатьох країн, забезпечуючи робочі місця для місцевого населення і стимулюючи розвиток готелів, ресторанів, розважальних заходів та інфраструктури. Він ґрунтується на використанні місцевих туристичних ресурсів, що приносить прибуток даній локації чи країні. Туризм поділяється на внутрішній і міжнародний в залежності від послуг та категорій населення, які обслуговує.

1.2 Класифікації видів туризму та їх нові напрямки

Туристична діяльність є складним процесом, що піддається впливу великої кількості різноманітних чинників. Для більш ефективного управління та розвитку туризму необхідно узгодити та систематизувати різні види цієї галузі за допомогою класифікації. Такий підхід допомагає визначити можливості розвитку туризму, враховувати потреби сучасних туристів, удосконалювати організаційні структури управління туристичним сектором, а також розробляти програми регулювання та розвитку туризму. Кожен конкретний вид туризму потребує специфічних ресурсів та сучасної інфраструктури, і орієнтування на потреби сучасної людини дозволяє визначити та задовольнити різноманітні аспекти цієї діяльності.

У Законі України «Про туризм» наведено наступну класифікацію видів туризму [14]:

- дитячий;
- молодіжний;
- сімейний;
- для осіб похилого віку;
- для інвалідів;

- культурно-пізнавальний;
- лікувально-оздоровчий;
- спортивний;
- релігійний;
- екологічний (зелений);
- сільський;
- підводний;
- гірський;
- пригодницький;
- мисливський;
- автомобільний;
- самодіяльний.

Складання класифікації видів туризму дозволяє створювати туристичні пропозиції, що найкраще відповідають очікуванням споживачів, підвищуючи конкурентоспроможність цих продуктів на ринку.

Розподіл видів туризму згідно з мотиваціями подорожей допомагає виявляти та розвивати нові форми туризму. Тому персоналізований підхід до класифікації видів туризму має сенс. Основним фактором у цьому процесі є індивідуальні потреби людини, які визначають способи задоволення цих потреб. Інші аспекти формування туристичних продуктів мають менший вплив на вибір конкретного виду подорожі.

Розуміння потреб, які можна задовольнити через туризм, допомагає визначити мотиви, що спонукають потенційного туриста обирати місце подорожі та конкретний вид туризму. Лікувально-оздоровчий, культурно-пізнавальний, розважально-відпочинковий, спортивний та релігійний туризм дозволяють задовольнити різні потреби сучасної людини, такі як соціальні, самореалізація, причетність до спортивних заходів, культурні та національні традиції, мандри, лікування, розваги, паломництва, освіта та багато інших.

Оскільки сучасний турист завжди в пошуках нового й ставить перед собою нові цілі під час подорожей, це спонукає виникненню нових форм туризму, про які можна розповісти далі.

Серед нових видів туризму, які набули актуальності та сформувалися протягом останнього десятиліття є:

1. Весільний туризм – вид туризму, метою котрого є відвідання місцевості для проведення весільних церемоній, вінчання, медового місяця, відзначення річниці одруження. На сьогодні цей вид туризму доволі популярний серед китайців, а напрямки обираються різноманітні, починаючи від європейських замків і палаців для проведення весільної церемонії, закінчуючи екзотичними місцями на островах для проведення медового місяця та річниці одруження.

2. Військовий туризм – відвідання зони проведення активних військових дій. Як правило, подібна подорож відбувається нелегально, а цей вид туризму можна віднести до різновиду екстремального туризму.

3. Гетто-туризм – відвідини місць, пов'язаних з хіп-хоп та гангстерською субкультурами. Може включати у себе ознайомлення з найбільш популярними у світі «гетто» - кварталами у Чикаго, Нью-Йорку, Лос-Анджелесі, відвідування музичних заходів у стилях реп та ритм-енд-блюз, а також екскурсії найбільш цікавими муралами (живописи на архітектурних об'єктах) світу.

4. Індустріальний туризм – це вид активного туризму, зосереджений у промислових регіонах, що має за мету споглядання індустріальних ландшафтів, ознайомлення з витворами індустріальної архітектури, відвідування працюючих виробничих підприємств з метою задоволення пізнавальних, професійних, ділових інтересів.

5. Наркотуризм – подорож до країни, де легалізовані певні види наркотиків з метою особистого пробування наркотичних речовин або отримання вражень від атмосфери й іміджу місця. Найбільш популярними

дестинаціями для наркотуризму є Амстердам (Нідерланди), Гоа (Індія), Колумбія тощо.

6. Секс-туризм – подорож з метою отримати сексуальний досвід, як до країн з легалізованою проституцією, так і з прихованою, а також до місць з розвиненою секс-індустрією, тури по музеях еротики тощо. Одним з різновидів секс-туризму є ЛГБТ-туризм (тури для людей з нетрадиційною сексуальною орієнтацією), що останнім часом набув великої популярності.

7. Суїцидальний туризм – заборонений вид туризму, подорож з метою покінчити з життям шляхом самогубства чи евттаназії. Як правило, туристи-самогубці обирають знакові живописні місця, як міст Золоті Ворота у Сан-Франциско – одне з найпопулярніших місць у світі для самогубців або острови. Незважаючи на нелегальність такого виду туризму, він стихійно розвивається.

8. Кінотуризм – вид туризму, метою якого є подорож до місць, де проходили зйомки фільмів, відвідування кіностудій та місць кіноподій (фестивалів, злетів, церемоній нагородження).

Враховуючи те, що сучасний туризм прагне доторкнутися до чогось нового та відчути себе особливо, я виділив саме кінотуризм, як перспективний та універсальний напрямок розвитку міжнародного туризму. У наш час інформаційні потоки перенасичені, це стосується і кіноіндустрії. Великий потік фільмів та серіалів генерують нові туристичні місця для їх фанатів та не тільки, якщо кінострічка розлітається у маси. Кінотуризм – це чудовий вид туризму, завдяки якому можна не тільки відвідати країну та побачити її основні об'єкти, а й доторкнутися до чогось знайомого та відчути себе частиною улюбленого фільму або серіалу.

1.3 Чинники впливу на популяризацію видів туризму

Сучасні тенденції споживання та розвитку ринку послуг характеризуються переосмисленням пріоритетів на користь безпеки, екологічності, без шкоди на навколишнє середовище, здоров'я, краси,

довголіття та одночасної потреби в яскравих емоційних враженнях. Ці зміни у споживчому підході викликали появу та розвиток нових форм туризму.

У епоху постіндустріального суспільства індустрія вражень стала домінуючою. У 1998 році Дж. Пайн і Дж. Гілмор вперше ввели терміни "економіка вражень" та "індустрія вражень", які зараз отримали велику популярність, особливо у сфері подорожей і туризму. Нові ринки туристичних послуг відхиляються від традиційного культурно-пізнавального туризму, надаючи значення участі в самому процесі подорожування. Гастрономічний, екстримальний, толкієністичний, секс-туризм та наркотуризм - це нові форми туризму, що відповідають потребі вражень та емоційної участі в процесі подорожей [42].

Завдяки інформатизації суспільства та переходу до онлайн-простору, такі послуги, як бронювання квитків для перевезення туристів і багажу, замовлення місць у закладах розміщення, вибір туру й організація дозвілля під час подорожі все більше реалізуються за допомогою інтернет-сервісів. З'являється нова форма туризму - ETravel, яка орієнтована на організацію та реалізацію туристичних послуг в інтернеті.

Онлайн-сервіси, такі як Strip, Booking, Tripadvisor і подібні, швидко завоювали частку ринку. Вони надають можливість клієнтам не лише робити онлайн-бронювання різноманітних туристичних послуг, але й дізнаватися враження і відгуки інших користувачів про туристичні об'єкти. Ці враження використовуються для формування рейтингів, а також користувачі можуть самі ділитися своїми враженнями, фотографіями та відео.

TripAdvisor - це найпопулярніший мобільний додаток у сфері туризму, який має понад 230 мільйонів завантажень і 150 мільйонів активних користувачів щомісяця. Онлайн-бронювання для подорожей (тури, квитки, проживання, трансфери, екскурсії) виросло на 1700% за період з 2015 по 2021 рік, що відповідає збільшенню з 1% до 18% загальних доходів від продажів в інтернеті.

Соціальні мережі здійснили революцію у сфері послуг та туризму, зокрема, наразі вони спричинили декілька тенденцій:

- перехід в онлайн простір споживачів послуг;
- потреба споживачів послуг (туристів) ділитися враженнями й бути задіяними у процес створення та популяризації турпродукту (турпослуги); поліпшення якості сервісу через можливість побачити численні відгуки клієнтів;
- гнучкість програм лояльності.

Протягом наступних чотирьох років очікується, що ще 1 млрд людей по всьому світу приєднаються до онлайнного ринку, а для більшості з них основним персональним цифровим пристроєм буде мобільний телефон. Отже, вже зараз важливо враховувати ці тенденції при розробці електронних платформ для продажу туристичних послуг.

Висновок до розділу I.

У світі туризм відіграє важливу роль, створюючи робочі місця та розвиваючи інфраструктуру. Класифікація видів туризму відображає різноманітність мотивацій подорожей, від лікувальних до кінотуризму. З'явлення нових форм подорожей, таких як весільний, військовий чи кінотуризм, відбувається через зміни у споживчому підході, спричинені онлайн-сервісами та соціальними мережами, що роблять туристичні послуги доступнішими та розширюють вибір для подорожуючих. Ці тенденції відображають не лише прагнення до нового й експериментів, а й стрімке перетворення способу сприйняття та використання подорожей у сучасному світі.

РОЗДІЛ II

ГЕОГРАФІЯ ДЕСТИНАЦІЙ КІНОТУРИЗМУ

2.1 Сутність і поняття кінотуризму

Кінотуризм – це новий туристичний напрямок, який набуває популярності завдяки зацікавленості у кінофільмах. Фільми стають іконами, а разом з ними й місця їх зйомок або подій. Туристи, що відвідують такі локації, прагнуть пережити атмосферу фільму та відчувати емоції героїв. З часом такі "кінотуристичні" місця також стають популярними, і виникає справжній наплив туристів, які хочуть доторкнутися до культурного спадку кіно.

Відвідування туристами локацій, де знімали різні фільми, отримало свою назву - *set-jetting* або "подорож по декораціям". Цей термін описує ростучий інтерес до місць, використаних у кіно та на телебаченні. Чим більше такі місця підтверджують своє пов'язання з фільмами, тим більше вони приваблюють туристів, що сприяє збільшенню їх прибутку від туризму. Багато маркетингових досліджень підтверджують пряму залежність між виходом успішного фільму та зростанням числа туристів у країні з його зйомками. Найяскравіший приклад - стрімке зростання туристичного сектора у Новій Зеландії після прем'єри трилогії "Володар пернів" режисера Пітера Джексона. Кількість людей, які хотіли відвідати цю країну, щоб побачити місця, де знімали фільм, зросла на 17% після виходу першої частини у 2001 році і ще на 40% в наступні роки. Ефект від фільмової адаптації твору Толкіна для економіки Нової Зеландії виявився непередбаченим [18].

Тенденцію, подібну до тієї в Новій Зеландії, можна помітити й у Хорватії. Завдяки кінотуризму доходи туристичної галузі Хорватії зросли на понад 5%, досягнувши рекордних 2.5 мільярда євро для цієї невеликої балканської держави. Місто Дубровник, розташоване на узбережжі Адріатичного моря, отримало можливість знятися у популярному серіалі "Гра престолів". Саме це місто стало моделлю для Королівської гавані - столиці уявної держави "Сім королівств".

Після зйомок серіалу, туристичний потік до Дубровника став стійко зростати. За останній рік це місто, де проживає лише 40 000 осіб, відвідали 700 000 прихильників серіалу. Самі міста, ресторани, набережні та магазини у таких випадках мають величезне значення - вони стають частиною кіношного світу не менш важливою, ніж знамениті актори. Ці місця створюють унікальну атмосферу кожного фільму, відтворюючи характер і настрій героїв.

Різноманітний кінотуризм стає все більш популярним у всьому світі і впливає на галузь розваг, що призводить до зростання туристичного потоку. Останнім часом раптовий приріст кількості кіноглядачів надає маркетологам можливість використовувати кінопродукцію як альтернативний засіб просування. Сайти, студії, готелі, апартаменти та особливо місця, де знімаються фільми, стають важливою туристичною атракцією. З кожним роком зменшується кількість людей, які віддають перевагу пасивному відпочинку на пляжах. Туристи прагнуть нових вражень і емоцій, і туріндустрія реагує на їхні бажання. Туристичні компанії запропонують нові тури або модифікують існуючі. Найбільший вплив кіно виявляється у здатності створювати образи популярних місць, що призводить до збільшення зацікавленості і реального приросту туристів. Нещодавнім прикладом

кінотуризму є визнання звичайних сходів на вулицях Нью-Йорка туристичною атракцією, завдяки фільму "Джокер" Тодда Філіпса, випущеному в 2019 році. Зараз ці сходи відвідують туристи з різних куточків світу для фотографій, а їхня популярність також призвела до організації тематичних фотосесій в образі героя з коміксів (див. Рис. 2.1). Швидко образ Джокера на сходах став одним із найвизначніших.

Рис. 2.1. Танцюючий Джокер на сходах між будинками в районі Брукліна

На раніше непримітних сходах між будинками в Бронксі тепер постійно збираються туристи і шанувальники фільму. Місцеві жителі навіть запропонували ввести платний вхід на об'єкт. Тепер через великі натовпи туристів їм некомфортно користуватися сходами по дорозі в школу або на роботу. Інші жителі бачать в появі нової пам'ятки позитивні моменти, наприклад, поліпшення репутації району Бронкса, який вважається кримінальним. Таким чином фільм, який став успішний в прокаті по всьому світу, прославив звичайні сходи в Бронксі за адресою 1165 Шекспір-авеню, які отримали назву «Сходи Джокера». Цей приклад відмінно описує тенденцію кінотуризму і його розвиток, і так само показує, що абсолютно будь-який об'єкт може стати популярним завдяки відмінній грі акторів і цікавої задумки режисерів [44].

2.2 Географія DESTИНАЦІЙ КІНОТУРИЗМУ Європі

В сучасний період кінотуризм має широке географічне покриття. Один з найбільш популярних напрямків кінотуризму – **Великобританія**. За даними Британської ради з туризму, близько 40% туристів виявили бажання відвідати місця, де знімали фільми про Джеймса Бонда і Гаррі Поттера. Керівники турагенцій стверджують, що кожен п'ятий тур до Великобританії мотивується бажанням побачити локації знаменитих фільмів, особливо з "Гаррі Поттера". Ця подорож може обійтися приблизно в 1,5-2 тис. дол. Шанувальники фільму мають змогу відвідати абатство XIII ст. у місті Глостер, замок хрестоносців XII ст., Норманський собор, а також Королівську школу, де знімали сцени у школі магії Хогвартс, та Національний центр хижих птахів [10, 20].

У Великобританії для шанувальників Гаррі Поттера пустили спеціальний «Хогвартс-експрес», в якому за 200 дол. можна здійснити подорож від Оксфорда до Карлайла і назад. А на вокзалі King Cross, де в фільмі є секретна платформа, звідки вирушає потяг в Хогвартс, було вирішено зробити «вхід»: хибні двері трохи втопили в стіні, і тепер туристи із задоволенням там фотографуються. Для фанатів Гаррі Поттера організована

екскурсія «Десять годин в англійській казці», яка, крім відвідування залізничної платформи, включає візити в зоопарк з «балакучим» удавом і чарівну крамницю. Школу чарівників Хогвартс знімали в замку Алник, маєток графів Нортумберлендських (див. Рис. 2.2). Це другий за величиною маєток в Англії після Віндзора. Після зйомок «Гаррі Поттера» кількість його відвідувачів збільшилася на 120%. Також зазначалося, що після виходу в кінотеатрах шостий частини саги - «Гаррі Поттер і принц-полукровка» - в 2008 р в графстві Уїлтшир був зареєстрований небувалий приплив туристів. Тур «Слідами Гаррі Поттера» включає поїздку на ринок Боро (Borough Market), де проходили зйомки епізодів фільму, і в Лондонський зоопарк, де Гаррі Поттер виявив, що розуміє мову змій, а також огляд основних визначних пам'яток Лондона. Вартість туру складає 900-1200 євро.

Рис. 2.2. Замок Алник, де відбувалися зйомки Гаррі Поттера.

Не менш популярний і інший герой - Джеймс Бонд, відправною точкою всіх подорожей якого є Лондон. Існує близько півтори тисячі так званих Джеймс Бонд-Турів по Лондону, що відрізняються тематикою, тривалістю і анімаційною складовою. В розробленій компанією «Visit London Tour» «Уікенд Джеймса Бонда» входять прогулянка по Темзі на швидкісному катері, відвідування Сомерсет Хаус (штаб-квартира Мі-6, де розташовується секретна служба). Крім того, маршрут включає в себе відвідування магазину «Тернбулл і Ессер» на Джермін-стріт, бару-готелю «Дьюк» і елітного клубу «Рітц». Вартість такого туру – від 2-ох тисяч доларів. У Великобританії було знято і

безліч інших картин, що спонукали туристські компанії розробляти нові туристичні маршрути, наприклад по фільму «Щоденник Бріджит Джонс». Для тих, хто цікавиться магією, London Horror Tours пропонує екскурсії іншого роду – це «Вампірський тур», оскільки відомий граф Дракула провів чимало часу в Лондоні. Тур включає відвідування будинку, який, якщо вірити автору роману Брему Стокеру, придбав трансільванський граф, і кладовища Хайгейт (воно ж кладовищі Святого Джеймса), де поховані жертви вампіра.

VisitBritain, у співпраці з Warner Bros. Pictures, розробило тур «Лондон Шерлока Холмса», відзначаючи прем'єру фільму Гая Річі "Шерлок Холмс" на великий екран. Цей тур пропонує спеціальний маршрут, який охоплює місця, згадані у творах про відомого детектива, пов'язані з життям Артура Конан Дойла. Він включає відвідування різних місць, таких як графство Чешир і замок Пекфортон, який зараз є відомим готелем, Собор Св. Павла в Лондоні, кладовище Бромптон з великою кількістю історичних пам'яток, Фрімейсонс-хол, Музей Шерлока Холмса на Бейкер-стріті, а також місця в Манчестері, Единбурзі (домівка Артура Конан Дойла), графстві Беркшир, готель "Кліведон" і історичний порт Чатем в графстві Кент. З часу виходу фільму "Гордість і упередження" у 2006 році кількість туристів, що відвідують маєток Пемберлі і Незерфілд, зросла на 75%, що свідчить про значний інтерес до цієї локації. У Великобританії провели дослідження, під час якого рекламна компанія "Pearl and Dean" склала рейтинг лондонських визначних пам'яток, що служили місцями зйомок для різних фільмів. Перше місце у цьому списку зайняв Біг-Бен за його участь у класичному хічкоківському шпигунському трилері "Тридцять дев'ять ступенів". Далі йшли собор Святого Павла та Вестмінстерський міст. Собор став відомим за сценою з фільму "Мері Поппінс", а міст - за початкову сцену британського фільму жахів "28 днів потому".

Франція стала популярним напрямком для кінотуризму. У 2006 році Лувр, головний музей Парижа, побив рекорд у відвідуваності - 8,3 мільйона людей. Офіційна статистика показала зростання на 600 тисяч відвідувачів

порівняно з попереднім роком. Незалежні експерти оцінили збільшення на 11% як результат впливу популярності кінофільму "Код да Вінчі". Кілька скандалів, пов'язаних з романом Дена Брауна та його екранізацією, залучили багатьох туристів до візиту у Париж для спостереження за скляною пірамідою Лувру та шедевром Леонардо да Вінчі "Мадонна в гроті". Це також сприяло зростанню доходу музею на 5,5 мільйона євро. Перед світовою прем'єрою кінофільму, Лувр запропонував відвідувачам пройти 50-хвилинну екскурсію за слідами героїв книги і фільму. Люди мали можливість скористатися аудіогідом і пройти по залах та галереях Лувру, використовуючи той самий маршрут, що і герої роману. Звуковий супровід екскурсії читав відомий французький актор Жан Рено, який виконав роль поліцейського комісара Безу Фаша в екранізації "Коду да Вінчі". У Франції подорож по сторінках роману Дена Брауна стає подорожжю по паризьких вулицях. Туроператори пропонують порівняти події, описані у книзі, з тим, що можуть побачити туристи в реальності. Тут Вандомська площа, де були зняті перші епізоди фільму, вокзал Сен-Лазар, і готель "Рітц", де, окрім літературного героя, зупинялися Марсель Пруст і Ернест Хемінгуей. У Франції існують ще й інші маршрути кінотурів. Наприклад, в Марселі можна відвідати місця, де знімали фільми "Таксі" та "Таксі-2", в Нанті – замки, де створювали сцени для "Королеви Марго", в Ніцці – відвідати місця, де перебував містер Бін. Але найбільш відомим вважається кафе "Deux Moulins" у Парижі, де працювала офіціантка Амелі з однойменного фільму. Ці тури пропонує компанія "Paris International VIP Services" (вартість близько 1,5 тис. євро) [6].

Серед інших європейських країн кінорежисерів завжди притягувала **Чехія** і Прага зокрема. Прагу по праву називають європейським Голлівудом. Саме на вулицях цього міста відбувалася дія фільмів «Амадей», «Місія нездійсненна», «Ідентифікація Борна» і безлічі інших. У Празі туристам обов'язково показують Злату вуличку, Вишеград, будинок доктора Фауста, собор Св. Віта, Страговський монастир, будівля бібліотеки, які можна побачити у фільмах «З Пекла», «Ліга видатних джентльменів», «Підземелля і

дракони». Вартість туру - від 500 євро. Даний приклад наочно демонструє силу того спільного впливу, яке кіно і туризм можуть надавати на економіку окремо взятого регіону. У зв'язку з цим можна вивести таку «формулу»: Кіно + Туризм = Зростання економіки. Відповідно до цієї формули кіно потужно впливає на потік туристів, а потік туристів впливає на економіку. Безумовно, крім кіно, є безліч інших факторів, що впливають на потік туристів в ту чи іншу країну. До них відносяться і визначні пам'ятки регіону, і його місце розташування, і клімат, і інфраструктура в регіоні і т.д. Без наявності цих факторів туризм і кіно, не допоможуть економіці регіону. Але, як показує світова практика, при наявності мінімального набору зазначених факторів, формула «Кіно + Туризм = Зростання економіки» працює добре і дає чудові результати. Саме така послідовність дає найбільший ефект в плані збільшення туристичного потоку, яскравим підтвердженням чому служить приклад франшизи про Гаррі Поттера.

2.3 Географія destinations кінотуризму в США

З моменту виходу «Сутінкової саги», за книгами Стефані Майер, відвідування Сіетла зросло з 5 тис. до 5 млн. туристів в рік. У романі описуються реально існуючі вулиці, житлові будинки, школи, магазини, кінотеатри, кафе, ресторани. Розроблено спеціальні тижневі сутінкові тури, один – в штаті Орегон, по місцях зйомок кіноверсії роману. Другий – в штаті Вашингтон, де відбуваються описувані в романі події і де відчувається справжній дух самої саги. Туристи відвідують мальовниче Північне Тихоокеанське узбережжя США, національний парк «Дощовий ліс», знайомляться з традиціями індіанців – Квілетов.

Важливо відзначити, що «формула» «Кіно + Туризм = Зростання економіки» добре працює не тільки в Англії і не тільки у випадку з Гаррі Поттером. Багато інших туристичних регіонів світу вже встигли відчути на собі ефект цієї формули, що особливо яскраво можна побачити на прикладі США. Так, в 2011 р. Сполучені Штати стали лідером по доходах від міжнародного

туризму, отримавши в свій бюджет надходжень на суму понад 116 мільярдів доларів (за даними Всесвітньої туристичної організації ООН). США є безперечними світовими лідерами, як в області кіноіндустрії (Голлівуд), так і в області передових розважальних продуктів, заснованих на діяльності Голлівуду. Йдеться про масштабні розважальні парки, в яких ніколи не припиняється свято – Діснейленд, парк Юніверсал студіо і т.д., яких в США більше, ніж будь де в світі. Є й інші чинники, що впливають на залучення потоку туристів в США, але саме кіноіндустрія і засновані на ній тематичні парки грають ключову роль в залученні до Сполучених Штатів мільйонів туристів з усього світу. Формула «Кіно + Туризм = Зростання економіки» у випадку з США проявляється у всій своїй силі і повноті. Але цей досвід можна застосувати не тільки в США, але і в багатьох інших країнах світу. А це значно підвищує цінність формули «Кіно + Туризм = Зростання економіки», особливо з урахуванням таких фактів: за даними від WTTC (Всесвітня рада з туризму та подорожей) індустрія туризму в 2012 році зробила внесок в світову економіку в розмірі понад 1,2 трильйона доларів і 100 мільйонів робочих місць [47].

З протилежного боку США, в Нью-Йорку, любителі кіно також зможуть знайти для себе чимало цікавого. Так, наприклад, на хмарочос Емпайр-Стейт Білдінг неодноразово (в оригінальному фільмі 1933 року і двох рیمейках) дерся Кінг-Конг. На розі Лексінгтон авеню і 52-ої вулиці знаходиться знаменита решітка, гаряче повітря з якої здіймало спідницю Мерілін Монро на знаменитих кадрах кінохроніки.

Саме Нью-Йорк був оспіваний Вуді Алленом в своїх численних фільмах, які кінокритики справедливо називають «одами Нью-Йорку». Та й взагалі Нью-Йорк, по суті, це один величезний знімальний майданчик, і кожен любитель кіно, прогулюючись по місту, може побачити знайомі по фільмах пейзажі.

Нью-Йорк - місто, як жодне інше, знамените кінематографічними пам'ятками. Його вулицями проносилися всілякі чудовиська, наприклад, такі як Годзілла або інопланетяни з «Дня незалежності». На хмарочос Емпайр

Стейт Білдінг дерся Кінг-Конг, а на добру половину всіх хмарочосів – Людина-павук. Прогулюючись алеями Центрального парку, можна нагадувати кадри з фільмів «Осінь в Нью-Йорку» і «Грін-кард». Гіди з будь-якої туристичної контори із задоволенням покажуть естраду Центрального парку, знайому по фільму «Сніданок у Тіффані» або пожежну станцію «Мисливців за привидами». Втім, щоб згадати всі фільми, зняті в Нью-Йорку, не вистачить і цілого дня [43].

Справжній рай для кіномана знаходиться на батьківщині самих високобюджетних блокбастерів - в **Голлівуді**. Тут індустрія кінотуризму поставлена на широку ногу. Численні тематичні парки атракціонів, екскурсії на кіностудії, де «наживо» можна побачити декорації улюблених фільмів, костюми акторів і дізнатися деякі секрети кіновиробництва.

Лос-Анджелес – це місто випадковостей і шансів. Вентиляційні решітки, через які герої бойовиків пробираються в секретну кімнату, можна купити прямо на вулиці, навіть з автографом зірки і сертифікатом відповідності, а на задачу отримати карту особняків кращої сотні акторів. На жаль, навіть на 100 м до них підїхати не вийде, до всіх дійсно «зоряних» домівок, ведуть приватні дороги під охороною. Але знайомих з фільмів осіб, можна зустріти за сніданком в кафе, в овочевому відділі супермаркету або навіть на вулиці.

Будь-яка екскурсія просторами Голлівуду традиційно починається з Алеї зірок, де залишили відбитки долонь і ступень улюбленці п'яти поколінь кіноманів. Далі варто відвідати музей Гіннеса, де можна побачити на власні очі небувалі рекорди світу. Сфотографуватися із зіркою в повний зріст можна в Музеї воскових фігур, а потім, щоб остаточно перейнятися атмосферою кіномайданчиків, потрібно відвідати китайський квартал.

Обов'язково вночі слід дійти до Сансет-стріт і пошукати клуб «Пальмс». Ось вже де дійсно ночами сяють зірки, справжнісінькі, голлівудські. Багато мандрівників привозили з собою фотографії в обнімку з героями драм і комедій, зроблені саме в цьому барі.

І, нарешті, в будь-який момент екскурсія по Голлівуду може перетворитися для туриста в кінозйомку. Абсолютно несподівано за будь-яким роєм може виявитися видатний режисер зі своєю бригадою, а всі перехожі запрошуються в масовку для вуличного епізоду.

Лос-Анджелес взагалі є одним великим пам'ятником кіноіндустрії. Взяти хоча б знамениту Аллею слави, де на вмонтованих в тротуар зірках написані імена знаменитостей, які зробили значний внесок у розвиток кіно або іншого виду індустрії розваг.

Особливою популярністю у туристів користуються тури по районах, де проживає багато кінозірок.

2.4 Географія DESTИНАЦІЙ КІНОТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Україна є дуже привабливою країною для подорожей і у кінотуризмі вона не є виключенням. Багато фільмів знімалися саме у нашій країні, тому що колоритності, історичності та багатогранності нашій державі немає меж. Надзвичайно гарна природа і старовинна архітектура, надають можливості надихнутися та обрати чудові місця для зйомки фільмів, у які захочеться повернутися чи відвідати їх уперше.

Безумовно після розпаду Радянського Союзу кіноіндустрія України зазнала не кращого стану, але під час його існування у нашій країні було знято достатньо кінострічок, які можна вже назвати класичними. «Тіні забутих предків» (1965) – не тільки історія українських Ромео і Джульєтти, що розгортається серед приголомшливих гірських пейзажів, це ще і занурення в світ складних гуцульських обрядів і звичаїв. А талант Параджанова перетворив її в вічну притчу про життя і смерть. Знімали кіно, звичайно ж, на Гуцульщині. Головні ролі виконали професійні актори, а от всі інші – місцеві жителі в своїх костюмах. Зараз в хаті, де жив Параджанов, надихаючись атмосферою Карпат, влаштований музей. Гірське село Криворівня прославилось на весь світ, адже «Тіні забутих предків» - вічний кіношедевр, який Емір Кустуріца назвав кращим фільмом в історії (див. Рис. 2.3).

Рис. 2.3. Село Криворівня – місце зйомок фільму «Тіні забутих предків»

Зйомки популярної кінострічки радянського часу «Д'Артаньян і три мушкетери» відбувалися в замках, розташованих на території заходу України. Вже на початку фільму глядач може побачити пейзажі, типові для Галичини. Свірзький замок в кінокартині виконав роль не тільки родового гніздечка Д'Артаньяна, а й став місцем пікніка короля і придворних. Величний палац Потоцьких у фільмі став резиденцією капітана Де Тревіль. У його дворі і сталася дуель Д'Артаньяна з Атосом, Портосом та Арамисом. Стіни Вірменського собору у кінострічці – це монастир Дешо, а Будинок вчених у Львові – це місце, де гасконець перебував на аудієнції у кардинала Рішельє. Фільм знімали також в приміщеннях знаменитого Олеського замку. Він на час став резиденцією вихідця з Англії – Бекінгема. Також епізод, коли королева повинна пред'явити королю, отримані від нього в дар, підвіски. Так ось – фатальний бал знімався в Підгорецькому замку. Під час Марлезонського балету перед глядачами з екранів постають розкішні інтер'єри оперного театру Одеси. Кадри облоги Ла-Рошелі були відзняті в Хотинській фортеці.

Зйомки улюбленого фільму всіх радянських дітей - «Пригоди електроніка» відбувалися в Одесі. Корінні жителі Південної Пальміри можуть споглядати в кінострічці рідні краєвиди і знайомі їм споруди. Кадри

кінокартини були відзняті на Куликовому полі, в парку Перемоги. Зйомки також проходили в Палаці спорту, в будівлі колишнього «Дитячого світу», розташованого на вулиці Рішельєвській. Будинок, в якому проживав Сироїжкін, знаходився поблизу моря, на вулиці Канатній, 29. Головні актори фільму – близнюки Вова і Юра Торсуєви були москвичами [35].

Багато фільмів знімалося в Одесі, але це не дивно, тому що саме у цьому місті колись існувала Одеська кіностудія. Але фільми знімали не тільки у радянські часи. Впродовж 30 років незалежності України наша кіноіндустрія ставала на ноги і продовжує це робити у доброму темпі. Так, можливо хотілося, щоб фільмів було більше і теми були більш різноманітні, але не дивлячись на деякі недоліки, кожна картина виходить цікавою та що дуже важливо – високоякісною. Одним із таких фільмів є «Поводир» (2013), на створення якого витратили в цілому 10 років. У кадр потрапили Львівська область, Рівненщина та Харків. При перегляді можна помітити багато знайомих місць. Одне з них – старовинний Тараканівський форт. Руїни фортеці були «базою» незрячих кобзарів та їх притулком.

Фільм «Я, ти, він, вона» (2018) виробництва студії «Квартал 95» знімали в різних містах України. Кадри зі співачкою Надією Дорофєєвою, де вона одягнена в кімоно, знімали в актовому залі Київського політехнічного інституту. Там же знімали судове засідання, в якому головні герої фільму збиралися розлучитися. Також зйомки проходили в Дніпрі на тлі Північного моста, у Львові на тлі Ратуші. Сцену романтичного побачення в кінотеатрі знімали в київському кінотеатрі «Сініма-Сіті» [54].

Фільм «Сторожова застава» (2016), представник сучасного українського фентезі, був знятий у численних чарівних місцях. Зйомки почалися у листопаді 2015 року в Карпатах на скелях Олекси Довбуша, на Житомирщині у Коростишівському кар'єрі та Тетерівському коші, а також на Київщині у місті Буча, місцевих болотах та Лисій горі. Для створення образу Сторожової застави були побудовані декорації на Троєщині в Києві, а на натурному майданчику студії Film.ua був відтворений половецький табір [41].

Фільм "Віддана" розпочав зйомки у квітні 2019 року, використовуючи локації в Києві, Чернівцях та Білій Церкві. Сцени, де брала участь прима-балерина Катерина Кухар та 300 акторів масових сцен, були зняті в Чернівецькому музично-драматичному театрі імені Ольги Кобилянської протягом періоду з 30 квітня по 2 травня. Загалом у зйомках брали участь 34 актори та понад 500 учасників масових сцен.

Усі фільми, перелічені вище, були зняті в Україні та українськими режисерами. Але локаціями нашої держави користуються й зарубіжні режисери. В Україні знімали гонконгський фільм «Перший удар» (1998) з Джекі Чаном у головній ролі. Велика частина зйомок проходила в Сімферополі і Ялті. Фільм «Легенда про піаніста» з Тімом Ротом у головній ролі теж знімали у нас. Велика частина зйомок проходила в одеській військовій гавані, де стояв корабель «Лісозаводськ». На той час його вже списали і переобладнали для навчально-тренувальних занять одеських моряків. Щоб судно відповідало епосі початку ХХ століття, його забезпечили масивною трубою. Є у фільмі і Потьомкінські сходи, на яких сидить Макс Туні, друг головного героя, і грає на трубі. Більше того, значну частину всього знімального реквізиту надали українські музеї і морський порт [5].

Досвідчені мандрівники дивлячись фільм «Будинок літаючих кинджалів» (2005) зможуть розгледіти в Стародавньому Китаї цілком сучасні Карпати, де відзняли більшу частину фільму. Режисер постійно наголошує на красі навколишнього світу. Цікавий факт, що фінальну сцену-сутичку знімали в Івано-Франківській області, містечку Косів. Зйомки проходили в жовтні, тому ранній сніг застав знімальну групу зненацька. Чжан Імоу – режисер цього фільму, прийняв рішення переписати сценарій таким чином, ніби епічне бій почався навесні, а закінчився вже в сніжну пору року [17].

«Перевізник 3» (2008). Нова місія головного героя полягає в перевезенні викраденої Валентини, дочки українського міністра навколишнього середовища, до місця призначення в Одесі, де має відбутися обмін. Блокбастер в Україну привіз знаменитий французький продюсер Люк Бессон і знімав все

місто - колоритні дворики, набережні, парки, сквери, морський порт і навіть ринок. Більш того, багато одеситів знялися у фільмі в якості акторів масовки. Потрапила в кадр і українська актриса Олена Захаревич (серіал «Ліквідація»), яка була дублеркою Валентини, головної героїні. Особливо доставляє задоволення момент, коли злодія у виконанні Роберта Неппер інспектує українська митниця [34].

Рис. 2.4. Естакада Одеського порту, де знімали деякі сцени «Перевізник 3»

Україна – держава, у якій кінотуризм може процвітати, це лише питання часу та зацікавленості влади до розвитку кінематографії.

Висновок до розділу II. У розділі було розглянуто основні поняття і сутність кінотуризму. Можна сказати, що цей вид туризму набув широкої популярності в країнах Європейського Союзу та у США. Україні має неабиякий потенціал розвитку даного виду туризму. В Україні було знято багато різних кінострічок в різних регіонах країни, відтворюючи різноманітні локації від Карпат до Одеси. Зйомки використовують колоритні пейзажі, старовинні замки, мальовничі міські пейзажі та історичні споруди, що робить Україну популярним та цікавим місцем для кінематографічних проєктів. Цей розділ також підкреслює важливість розвитку кіноіндустрії та потенціал для просування країни як привабливого напрямку для кіношних фанатів та туристів.

РОЗДІЛ ІІІ

КІНОТУРИЗМ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Україна має високий рівень туристичних ресурсів, що є її суттєвою перевагою. По-перше, тут представлено значну кількість унікальних та естетично привабливих природних місць, що дозволяють відпочивати і відчувати пригодицький дух, насолоджуючись місцевими культурними та природними пам'ятками. Серед них – гірські області Карпат (зокрема, популярні гірськолижні центри, наприклад, Ворохта) і Криму (такі як Ай-Петрі), прибережні території Південного берегу Криму та прибережні зони Одеської, Миколаївської, Херсонської, Запорізької і Донецької областей, а також безліч річкових місць, особливо довкільля Дніпра, Десни, Південного Бугу та інших річок.

Україна завдяки своїй природі, кліматичним умовам, положенню на географічній карті та багатій історії привертає увагу як українських, так і світових кінематографістів. Відомі фільми часто показують Київ, Львів, Одесу, Ужгород та інші міста України, а також багато унікальних природних місць, історичні пам'ятки та промислові споруди.

Україна в даний час не має широко представленого кінотуризму, однак, наприкінці недавнього періоду, півострів Крим був одним з основних магнітів для кінотуристів завдяки понад 400 фільмам, знятих тут. Аналіз кількості знятих стрічок в різних містах та областях України вказує на значний потенціал як природних, так і соціально-економічних ресурсів для розвитку кінотуризму в країні.

Таблиця 3.1

Кількість кінофільмів, знятих на території областей України [6]

№	Назва області	Кількість фільмів
1	Волинська	2
2	Рівненська	2
3	Львівська	3
4	Закарпатська	32

5	Івано-Франківська	6
6	Тернопільська	2
7	Чернівецька	13
8	Хмельницька	17
9	Житомирська	10
10	Вінницька	15
11	Київська	10
12	Одеська	19
13	Черкаська	5
14	Кіровоградська	-
15	Дніпропетровська	17
16	Миколаївська	12
17	Полтавська	3
18	Чернігівська	5
19	Сумська	-
20	Харківська	25
21	Херсонська	13
22	Запорізька	7
23	Донецька	4
24	Луганська	-
25	Крим	більше 400

Виходячи з таблиці, можна зробити висновок, що найбільшу кількість знімали у АР Крим, стосовно материкової України – у Закарпатській області. Також є області де дані про фільмування відсутні: Черкаська, Сумська та Луганська. Перші три місця, де фільмів знімалися найменше, можна зазначити Волинську, Рівненську та Тернопільську області.

Таблиця 3.2

Кількість кінофільмів, знятих на території міст України [6]

№	Назва міста	Кількість фільмів
1	Луцьк	1
2	Рівне	2
3	Львів	21
4	Ужгород	2
5	Івано-Франківськ	6
6	Тернопіль	2
7	Чернівці	13
8	Хмельницький	1
9	Житомир	10

10	Вінниця	15
11	Київ	31
12	Одеса	19
13	Черкаси	5
14	Кропивницький	-
15	Дніпро	17
16	Миколаїв	12
17	Полтава	4
18	Чернігів	4
19	Суми	-
20	Харків	28
21	Херсон	12
22	Запоріжжя	7
23	Донецьк	9
24	Луганськ	-
25	Сімферополь	20
26	Севастополь	68

Проаналізувавши таблицю можна сказати, що більше всього фільмів було знято у Севастополі, на другому місці буде Київ, а на третьому Харків.

Наразі в Україні немає студій, які б відповідали повністю стандартам MediaCity чи CinemaCity та надавали повний спектр послуг. Але у країні функціонують кіностудії та організації, які мають знімальні павільйони і працюють над створенням відповідних умов для процесу зйомок (Film.UA, MF Films, StarMedia, MultiMediaDistribution, Паноптікум та інші) [45].

Всесвітня популярність кінотуризму постійно зростає. Подорожі слідами улюблених кіноперсонажів стали звичним явищем, що не претендує на екзотику. Кінотуризм приносить значні прибутки туристичним компаніям. Наприклад, за дослідженнями британських експертів, архітектурні об'єкти, показані у фільмах, приносять Королівству близько 2,6 млрд. фунтів стерлінгів щорічно. Цей список постійно поповнюється завдяки новим кінострічкам. Турфірми активно створюють спеціальні маршрути, пакети туру та видають кінопутівники. Цей тренд розвивається настільки швидко, що касові хіти виступають як ефективна візуальна реклама для різних країн та регіонів світу. Навіть туроператори визнають кінофільми як "віртуальні рекламні брошури" [19].

Український кінематограф, після багатьох років застою, почав оживати. У 2016 році держава фінансувала створення 35 нових українських фільмів. Наступного року, у 2017, було знято 27 фільмів, які також отримали державне фінансування. У 2018 році було виділено понад 1 млрд грн на розвиток українського кінематографа. Також у Верховній Раді прийняли два законопроекти, спрямовані на підтримку українського кіно. По-перше, виробники українських фільмів звільнені від оподаткування ПДВ аж до 2023 року. По-друге, скасовано мито на імпорт обладнання для зйомок фільмів [45].

Необхідно стимулювати розвиток кіноіндустрії, розглядаючи кіно як вигідний комерційний сектор. Адже кадри, зняті на вулицях, у парках та історичних місцях України, зможуть побачити мільйони глядачів, що може стати стимулом для потенційних туристів. Наприклад, у Грузії через зйомки для Болівуду мільярди людей побачили їхні місцевості, і внаслідок цього туристичний потік зріс на третину за короткий час.

Адже зйомки в Україні – це не тільки використання локацій. Зазвичай, продюсери не приносять з собою технічний персонал чи масовку, вони наймають їх на місці. Це означає, що протягом кількох тижнів або місяців цілі команди людей отримують роботу. Крім того, створюються творчі зв'язки, які можуть бути корисними у майбутньому. Існує також попит на проживання, харчування та розваги для цих знімальних груп. Отже, готелі, ресторани та культурні заклади виграють, що може сприяти поліпшенню туристичної інфраструктури.

Таблиця 3.3

Сайти туроператорів, які пропонують екскурсії (тури) місцями зйомок кінофільмів в Україні

Назва сайту	Тури по Україні кінематографічній
https://tsn.ua/tourism/mandrivka- chernigivschinoyu-v-ostanni-dni-lita- zatishok-ta-mistika-sedneva- 980522.html	Мандрівники їдуть до Седнева, щоб побачити, де відбувались події фільму "Вій".

https://film.ua/uk/studio/filmemotion	Екскурсії по кіностудії «FILM.UA» - FILM.UA Group
http://lvivskaxata.com/tour/	LvivHouse Екскурсії Львовом та тури диким Заходом Пригоди трьох Мушкетерів у Львові
https://www.interesniy.kiev.ua/kiyiv-ochima-kinematografa/	Київ очима кінематографа
https://incognita.com.ua/podorozh-na-inshu-planetu-industrialniy-tur-v-kriviy-rig	Україна Інкогніта, тур за локаціями зйомок фільму «Червоний»
https://www.chernobyl-tour.com/ukraine/53-ekskursyi-%20na-odin-povniy-den-u-chornobilsku-zonuta-pripyat.html	Одноденні планові екскурсії в Чорнобильську зону та Прип'ять
https://businessvisit.com.ua/uk/blog/tsikavi-kanikuli-	Екскурсії до озера Синевір (за фільму «Синевір»)

У таблиці наведено сайти туроператорів, які зараз пропонують екскурсії, а також тури місцями, які використовувались під час зйомок тих, чи інших фільмів по всій території України. Серед усіх наведених пропозицій, можна виділити екскурсію по кіностудії «FILM.UA». Для людей, які люблять світ кіно, така екскурсія це унікальна можливість познайомитись зі знімальними процесами на студії, дізнатися, як будують майданчики, як зелений фон перетворюється на справжні локації та просто заглибитись у виробництво кінострічок.

Висновок до розділу III. Розділ розкриває важливі аспекти кіноіндустрії в Україні та її потенціал у розвитку туризму та економіки країни, а саме:

- Потужний потенціал: Україна має величезні можливості для кіноіндустрії через свою природну красу, культурні пам'ятки та історичні локації.

- Розвиток кіноіндустрії: Недавні державні ініціативи та фінансування сприяють оживленню українського кінематографа та його розвитку.
- Туристичний потенціал: Зйомки фільмів можуть привернути увагу туристів до різноманітних локацій України, що може сприяти зростанню туристичного потоку.
- Економічні переваги: Розвиток кіноіндустрії не лише сприятиме культурному просуванню країни, а й може стати важливим фактором у створенні нових робочих місць, розвитку інфраструктури та підтримці інших галузей економіки.

Враховуючи ці фактори, розвиток кіноіндустрії в Україні може стати ключовим для залучення туристів, створення нових можливостей для економіки та просування культурного спадщини країни у світі.

РОЗДІЛ IV КІНОЛОКАЦІЇ В УКРАЇНІ, ЯК ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ КІНОТУРИЗМУ

4.1 Фільм «Червоний»

Фільм розповідає історію воїна УПА Андрія Червоного, який відважно став у ряди ліквідації у сталінському ГУЛАЗі та організував повстання. Він долав тиск начальства табору та намагався вийти на волю. Зйомки фільму почалися 10 березня 2016 року у Кривому Розі, де, біля урвища «Провал СРСР», були побудовані декорації табору. Цей фільм вийшов завдяки спільній роботі двох українських кінокомпаній — «ІнсайтМедіа» з Києва та Одеської кіностудії, а також литовської компанії «Artbox» з Вільнюса.

Фільм був знятий на одній із занедбаних шахт у Кривому Розі, поруч з урвищем "Провал СРСР". Тут знімальна група з нуля створила реалістичний концтабір і шахту-каторгу на місці колишньої Кочубеївської шахти, що не експлуатувалася з 1917 року. Ці споруди тепер входять до екскурсійного туристичного маршруту і викликають значний інтерес серед місцевих жителів та відвідувачів Кривого Рогу. Крім того, зйомки відбувались в Одесі та поблизу Луцька, де відтворювалися величезні сцени боїв між воїнами УПА та НКВС з нацистськими силами..

Ще однією захоплюючою локацією для зйомок фільму «Червоний» стало **урвище**, відоме серед місцевих як «**Провал СРСР**» (див. Рис. 4.1). Ця величезна вирва у Кривому Розі вражає своїми неймовірно великими розмірами. На момент зйомок у 2016 р. вона була засипана на половину, але все ще залишалася потенційно небезпечною. Рекомендували утримуватися від наближення до краю і погляду вниз через високий ризик зсуву. Це місце отримало назву через каміння, розташоване на дні урвища, яке утворило скорочення СРСР.

Рис. 4.1 Краєвид на «Провал СРСР»

Рудник Фон Штейна на сході Кривого Рогу (Кочубеївські штольні). Режисер визнав, що він випадково натрапив на цю локацію, коли досліджував навколишню місцевість поблизу копалень. Виявивши, що цей район має унікальну атмосферу, його вирішили включити до списку місць для зйомок. Кочубеївські штольні розташовані на території забутого рудника в Ганнівці (див. Рис. 4.2). Це ім'я походить від прізвища українських вельмож, які володіли рудником на початку ХХ століття. Кар'єр складався з п'яти штолень, що простяглися на відстані 185 метрів і на глибині 35 метрів. Однак вони виявилися непотрібними. Ці штольні та кар'єр були в експлуатації всього лише 11 років, після чого їх закрили. Зустріти Кочубеївські штольні випадково важко, оскільки вони розташовані посеред полів [49]. Наразі вхід частково засипаний через вибухи, які відбулися під час зйомок (див. Рис. 4.3).

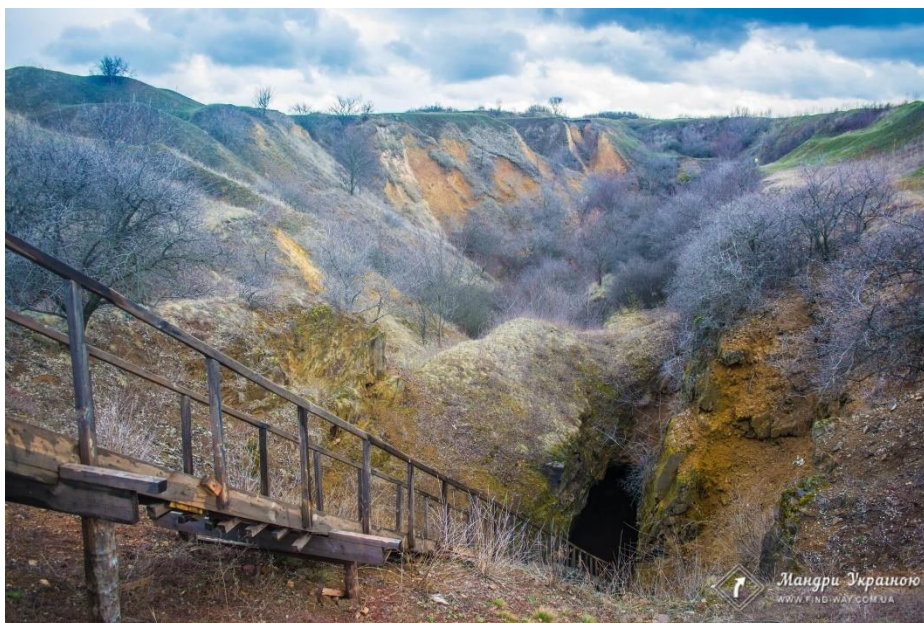

Рис. 4.2 Краєвид місцевості та Кочубеївські штольні

Рис. 4.3. Кочубеївські штольні всередині

4.2 Фільм «Крути 1918»

Фільм описує події, які відбулися взимку 1918 року під Крутами, де зіштовхнулися молоді військові-курсанти Української Народної Республіки та війська Радянської Росії.

Зйомки фільму почалися 8 вересня 2017 року у Межигір'ї, де відтворили французькі образи, а вже протягом осені-зими цього ж року проводили складні зйомки. Вони включали в себе використання спецефектів та піротехніки,

участь великої кількості акторів масових сцен, тварин і каскадерів. Основні моменти фільму були зняті переважно в Києві: Софійська площа, Київська фортеця, вулиці міста. Сцени, що стосуються станції Крути, яка розташована в Чернігівській області, було знято у селі Сигнаївка, Черкаської області. У всіх зйомках брали участь приблизно 1000 акторів і 2000 одиниць зброї, а бойові сцени включали участь 150 військових Нацгвардії України [26].

Залізнична станція Сигнаївка. Відомо з архівних даних, що вокзальна будівля станції була споруджена ще у 1871 р., коли була побудована гілка від станції Цвіткове. В наш час ця споруда ХІХ ст. є найдавнішою в селі і має статус архітектурної пам'ятки. Сучасні будинки не обступають вокзал з усіх сторін, хати привокзальної території ховаються в садках. Напроти станції розташована лісосмуга з могутніми ясенями, кленами та дубами, що називають "живзахитівською". Поруч є колія колишнього цукрозаводу Матусівського, яка перетинає заплаву річки Гнилий Ташлик, розділяючи сільські городи від полів і території комбінату хлібопродуктів. Такий ландшафт приваблює різні знімальні групи.

Рис.4.4. Залізнична станція Сигнаївка

Рис. 4.5. Паровоз «Э 798-71» на станції Сигнаївка під час зйомок фільму

Станційна будівля відіграє роль зйомочної локації (див. Рис. 4.4), а справжнім фоном для багатьох знімальних сцен став паровоз «Э 798-71» з його вугільною топкою, що горить і використовується для генерації водяної пари з котла (див. Рис. 4.5). Такі діючі паровози збереглися в Україні у невеликій кількості.

4.3 Фільм «Чорний ворон»

Історія "Залишенець. Чорний Ворон" розкриває один з найтрагічніших та найменше вивчених епізодів в історії України - жорстокий опір українських повстанців проти комуністичної окупаційної влади в 1920-х роках, після падіння Української Народної Республіки, у Холодному Ярі. Головний герой, відомий як "Чорний Ворон", як отаман холоднорських повстанців, організовує супротив більшовикам-окупантам, які вже контролюють Україну

та насильно впроваджують радянський режим, пригнічуючи патріотів та притискуючи українську культуру [51].

У жовтні 2018 р. було оголошено про початок зйомок фільму. В травні 2019 р. закінчилися зйомки, а в липні того ж року виробники представили готовий фільм Державному кіноагентству.

Для зйомок використовувалися території Київської та Черкаської областей. Щоб передати образ Мотронинського монастиря на Черкащині, зйомки відбувалися в Національному Києво-Печерському заповіднику, оскільки оригінальна локація втратила свою аутентичність після реставрації. Також для зйомок використовували мисливський палац графа Шувалова, Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав» та старовинну залізничну станцію в Поташі.

У проєкті взяли участь близько 1000 акторів для масових сцен, понад 100 коней та інших тварин. Для стрічки було створено понад 400 костюмів, виготовлених спеціально або зібраних на антикварних ринках. Одним з ключових акторів у фільмі є ворон на ім'я Фрейд, якому вже 10 років, і він знявся в шести повнометражних фільмах.

Палац графа Шувалова (див. Рис. 4.6). Палац складається з цегли на бутовому фундаменті та цоколі, стіни покриті теразитовою штукатуркою. Планування має дві частини: південну, яка використовується для проживання, та північну, схожу на англійські котеджі, призначену для господарських потреб. Житлова частина організована за регулярною плановою структурою. Кути основного фасаду прикрашені квадратною на півночі та круглою на півдні вежами. Центральна частина акцентується 5-гранною вежею, яка на верхньому поверсі переходить в напівкруглу форму. Протилежно розташовані сходи головного входу. Центральна частина тилового фасаду має два симетричні прямокутні виступи, які ведуть до невеликої тераси.

Будівля має мінімалістичне архітектурне виконання: фасади з рівномірно розташованими прямокутними вікнами завершуються складними карнизами. Декорація вказує на функціональні частини замку: головний вхід

прикрашений великим порталом і напівкруглим нішованим верхом з мушлею та тимпаном. На центральній вежі розміщений балкон і ліпний картуш. Вхід з іншого боку також декорований великим порталом та фронтоном із ліпниною. Балюстрада тераси оформлена в стилі сучасного мистецтва.

Рис. 4.6. Палац Графа Шувалова

Рис. 4.7 Залізнична станція Поташ

4.4 Фільм «Сторожова застава»

Український фентезі-пригодницький фільм режисера Юрія Ковальова, заснований на романі Володимира Рутківського. Історія сучасного школяра

Вітька, який випадково потрапляє через таємничий портал у давнину, на тисячу років назад. Там він зустрічає воїнів, майбутніх богатирів, які охороняють заставу від половців і від якої залежить майбутнє їхнього світу.

Фільм «Сторожова застава» був дебютним повнометражним проектом для режисера Юрія Ковальова. Адаптацію однойменної книги Володимира Рутківського на екрані здійснили київський дитячий письменник Сашко Дерманський та кіносценарист з Маріуполя Ярослав Войцешек.

Антоніна Белінська, художник з костюмів, повідомила, що на створення ескізів для костюмів героїв фільму вона витратила півтора місяця. Вона відзначила величезну кількість роботи, що включала аналіз історичних джерел і консультації як з істориками, так і з реконструкторами. Після цього, для підсилення образів та характерів, вносились художні деталі, які використовувалися при створенні костюмів героїв фільму.

Знімання фільму проходило в Карпатах на скелі Олекси Довбуша, у Коростишівському кар'єрі та Тетерівському коші, у місті Буча, на болотах та Лисій горі.

Рис. 4.8. Вид на Скелі Довбуша згори

Резерват «Скелі Довбуша» (див. Рис. 4.8), який є пам'яткою природи державного значення з 1981 року, розтягнутий на площі 100 гектарів і висотою до 50 метрів. Це складний комплекс кам'яних масивів та веж з сірого ямненського пісковика, що виникли приблизно 70 мільйонів років тому і

утворились на тлі лісового покриву. За дослідженнями, історія Бубніських скель пов'язана з кельтськими племенами, що мешкали у Карпатах близько І тисячі до н.е. Ці племена вшановували великі камені. З часом, з поширенням християнства, колишнє язичницьке святилище перетворилося на печерний монастир зі своїми жертівниками [39, 40].

У період середньовічних війн за контроль над Карпатами, скельний масив став неприступною фортецею, яка відбивала численні напади з боку польських та монголо-татарських військ. Пізніше ці скелі стали частиною мисливських угідь князів Потоцьких. У XVII-XVIII століттях Бубніські скелі були схованкою для учасників повстанського опришківського руху. Названі на честь легендарного ватажка гуцулів Олекси Довбуша, вони стали туристичною визначною точкою в радянські часи. У XIX столітті ці скелі привернули увагу дослідників та містиків, а в наш час вони є популярним місцем для туристів та любителів скелелазіння (див. Рис. 4.9).

Рис. 4.9. Ущелини в Скелях Довбуша

Коростишівський кар'єр (див. Рис. 4.10). Започаткована у 1850 році розробка Коростишівського родовища граніту включала видобуток

лабрадориту, габро та сірого граніту. Під кінець XIX століття Коростишів став ключовим центром видобутку та обробки природного каменю. У радянські часи ці кар'єри були серед найбільших підприємств міста. Після проголошення незалежності України на початку 90-х років минулого століття, державне підприємство було перетворене на відкрите акціонерне товариство. В подальшому видобуток граніту було зупинено, а кар'єри залишилися затопленими [24].

Усі сезони року приваблюють відпочивальників з Коростишева, Житомира, Києва та інших міст. Найбільший потік відпочиваючих спостерігається влітку, особливо на вихідних. Недалеко від водойми розташований привабливий дерев'яний місток, а на вершині скелі – затишна «хатинка лісника». Цей вид спільно з озером і хвойними деревами нагадує декорації з голлівудських фільмів, адже саме тут знімали кілька кінострічок, включаючи «Сторожову заставу», а також телесеріали «Відьма» та «Нюхач». Глибина водойми тут перевищує 20 метрів, а доступ до води різноманітний – від повільного схилу до дуже крутих нахилів.

Рис. 4.10 Пейзаж Коростишівського кар'єра

4.5 Фільм «Черкаси»/«U311 Черкаси»

Український художній фільм, режисером якого є Тимур Яценко, розповідає про оборону морського тральщика, що опинився у бухті Донузлав, оточений російськими військами під час анексії Криму у березні 2014 року. Цей проект отримав підтримку від Держкіно України.

На початку квітня голова Черкаської обласної державної адміністрації, Юрій Ткаченко, заявив, що в квітні 2017 року у Одеській області планується продовження зйомок фільму, присвяченого тральнику "Черкаси".

Зйомки, що розпочалися 18 квітня 2017 року поблизу Очакова та Кінбурнської коси, стали стартом для фільмування подій, пов'язаних з Донузлавом. Для цього фільму були створені декорації затоплених кораблів, що символізували блокування шляху "Черкасам" російськими військами.

Робота над стрічкою відбувалась у співпраці з українськими військовими, деякі епізоди були зняті під час навчань ВМС України. Натомість тральник "Черкаси", який Росія так і не повернула Україні, замінив буксир українського флоту "Корець", аналогічний за силуетом та розмірами. Консультантом з військових аспектів у фільмі став Юрій Федаш, справжній командир "Черкас".

Сцени, що стосуються проросійських акцій в Криму, були зняті в Одесі, а також було використано деякі місця для зйомок на Чернігівщині.

Кінбурнська коса (див. Рис. 4.11). Піщана коса знаходиться у північно-західній частині Кінбурнського півострова між Чорним морем та Дніпровсько-Бузьким лиманом. Її довжина складає 8,5 кілометра, а ширина в кореневій частині досягає 3,8 кілометра. Головні характеристики коси - це рівнинний ландшафт, понижена висотність та складова основа, що складається з піску та черепашкових відкладень. Ландшафтний рельєф цієї місцевості вражає своєю різноманітністю.

Кінбурнська коса є частиною Чорноморського біосферного заповідника, знаходиться між морською водою з одного боку та прісною водою Дніпра з іншого. У цій області створився унікальний мікроклімат. Липень та серпень —

найспекотніші місяці, коли тут може бути до 33 градусів тепла. На косі часто вітряна погода, особливо вночі, коли вітер може досягати 10-12 м на секунду, що відрізняється від материкової України. Влітку переважають північні вітри, що призводить до утворення великих хвиль на березі лиману, але море поза косою залишається спокійним. Води тут надзвичайно прозорі - ранком видимість сягає понад 20 метрів, але під сонячними променями вона втрачає свою кришталеву прозорість [52].

Рис. 4.11 Частина Кінбурнської коси

4.6 Фільм «Брати. Остання сповідь»

Український фільм режисерки Вікторії Трофіменко є драмою, знятою за мотивами роману "Джмелиний мед" шведського автора Торгні Ліндгрена. У стрічці висвітлено історію двох гуцульських братів, які проживають у гірському селі в Карпатах. Головна тема фільму - сповідь, яка в християнстві означає зізнання у гріхах, тобто "спідне відати". Християни сповідуються перед смертю, щоб очистити душу перед Богом.

Процес зйомок тривав два роки. Більша частина кадрів була знята у Карпатах, у селищі Синевирська Поляна, тоді як частину сцен відзняли у

студійних павільйонах у Києві. Перед вибором Синевирської Поляни, знімальна група провела чотири експедиції, досліджуючи різноманіття краєвидів протягом року. Поляна була обрана завдяки тому, що вона забезпечувала доступ до гір, розташованих близько одна до одної. Місцеві мешканці були схвильовані, що зйомки можуть заважати їхній повсякденній діяльності. Для потреб зйомок було спеціально побудовано гуцульський хутір, замінивши старі напівруйновані хати на нові будівлі.

Синевирська поляна. Село Синевирська Поляна знаходиться в Міжгірському районі Закарпаття (див. Рис. 4.12). З невеликою чисельністю мешканців – близько 1,5 тисячі людей – воно вважається одним з найбільш популярних туристичних напрямків в Карпатах. Основна привабливість цього місця полягає у Національному природному парку "Синевир" і його головному природному диву – озері Синевир. У селі також розташований екопарк "Долина вовків", створений місцевими підприємцями. У ньому можна зустріти різноманітних тварин, включаючи чотири види вовків, тигрів, левів та інших тварин. Частина з них була придбана зоопарками та цирками, а інші тварини – це відновлені та знесиленими знайдені місцевими мешканцями, які потрапили у травми.

Рис. 4.12 Село Синевірська поляна

Рис. 4.13 Вид на гори у селі Синевірська поляна

Висновок до розділу IV. Завдяки розвитку кіноіндустрії за часи незалежності, Україна має великі можливості для розвитку кінотуризму. Завдяки кіно, відбувається популяризація певних регіонів країни, історичних, культурних та природних об'єктів, за рахунок цього формується новий туристичний попит. Згадані фільми у цьому розділі – чудовий приклад того, що у будь якій частині країни є свої особливі дестинації, які можуть зацікавити туриста і саме цим спонукати його до нових подорожей. Також розвиток даного виду туризму, це можливість відновити забуті об'єкти, надати роботу місцевому населенню, що у свою чергу робить вагомий вклад в економіку країни.

РОЗДІЛ V

РОЗРОБКА КІНОТУРУ ЛЬВІВСЬКОЮ ОБЛАСТЮ

5.1 Перспектива кінотуризму у Львівській області

Розвиток туризму, особливо кінотуризму, стає невід'ємною складовою сучасного світу, який стрімко змінюється та постійно шукає нові форми відпочинку та дозвілля. У цьому контексті Україна володіє величезним потенціалом для розвитку туристичної індустрії, особливо у сфері кінотуризму, тому що сфера кінематографу стрімко розвивається і кількість дійсно цікавих фільмів зростає. Великою перевагою вітчизняного кінематографу стає і те, що більшість фільмів знімається у історично важливих місцях нашої країни, тому кінотуризм стає більш привабливим напрямком, бо поєднує пізнавальну тематику разом з історико-культурною.

За останні десятиліття український туризм зазнав значного розвитку, він має величезний потенціал завдяки своїм унікальним можливостям поєднати емоційний досвід кіношного світу з реальними місцями, де відбувалися зйомки та місцевими культурними особливостями, які зможуть привертати увагу не лише українських, але й зарубіжних туристів, що бажають поглибити свій культурний досвід та зануритися в унікальну атмосферу кіноподорожей.

Львівська область, збагачена багатовіковою історією, архітектурою та культурним надбанням, є відмінним прикладом для створення туру, який поєднує в собі культурні цінності та кінематографічні локації. Цей розділ присвячений аналізу потенціалу кінотуризму в Україні, висвітленню особливостей Львівської області як центру приваблення туристів та розробці концепції туру, спрямованого на задоволення потреб сучасних туристів у поєднанні історичної спадщини та кіноподорожей.

При розробці туру вихідного дня були обрані такі фільми, як “Ломбард”, “Д'Артаньян та три мушкетери”, “Довбуш” та десяти серійний серіал “Кава з кардамоном”. Ці картини задіяли багато історико-культурних об'єктів Львівської області та висвітили їх у своїх стрічках.

5.2 Кінопродукти, що знімалися у Львівській області

5.2.1 Серіал «Кава з кардамоном»

Серіал «Кава з кардамоном» - історична драма у 10 частинах, що розгортається в Львові XIX століття.

Сценарій базується на популярному романі української письменниці Наталії Гурницької «Мелодія кави у тональності кардамону». Режисеркою цього серіалу стала Ірина Громозда, а на головні ролі було погоджено Олену Лавренюк та польського актора Павела Делонга.

Серіал розповідає історію забороненої любові між українською дівчиною та польським шляхтичем у Львові під час «Весни народів» у 1848-1849 роках.

Ця оповідь про молоду жінку, дочку священника, яка вирішила бути заміжньою за значно старшого шляхтича. Їхній зв'язок, несподіваний для того часу, став об'єктом суспільного засудження, що важко вплинуло на головних героїв.

Зйомки тизеру відбувалися у Львові та його околицях, зокрема у Брюховицькому лісі, палаці Потоцьких та Франців, готелі «Жорж», Музеї етнографії та художнього промислу, а також у Домініканському костелі та палаці Фредрів-Шептицьких. Більшість сцен було знято у Львові та Львівській області [53].

5.2.2 Фільм «Ломбард»

У 2013 році режисер Любомир Левицький зняв український пригодницько-кримінальний фільм, дія якого розгортається у наш час у вигаданому місті Лемберг. У цьому фільмі переплітаються три різні сюжетні лінії. Головні герої, Марк і Яша, знають кожний куточок міста і здатні виживати, використовуючи його ресурси. Марк уявляє себе благородним злочинцем, а Яша використовує свій інтелект для вирішення проблем і задоволення власних потреб. Ці два брати, переживши складне дитинство, починають прагнути до стабільності й установлення своєї життєвої рівноваги. У якийсь день хлопці дізнаються, що їм у спадок залишили ломбард, який

належить їхньому дядькові Феліксу і добре відомий у місті. Вони йдуть до ломбарду за своїм спадком, але їм відмовляють. Але це не зупиняє їх, і вони вирішують за будь-яку ціну отримати те, що їм належить. Проте вони мають різні погляди на те, як це зробити, тому кожен розробляє свій власний план дій.

Початкові зйомки фільму розпочалися у Львові в 2008 році, тривали від 8 до 17 жовтня. Знімальна група відвідала різні місця, такі як Ратуша, вулиця Винниченка, Соборна площа, Сербська вулиця, перехрестя Галицької вулиці і Площі Ринок, а також Личаківське кладовище. Проект було призупинено наприкінці 2008 року, а виробництво відновили лише у 2012 році з додатковими зйомками у Києві.

5.2.3 Фільм «Д'Артаньян і три мушкетери»

Серіал «Д'Артаньян і три мушкетери» - це адаптація твору Александра Дюма, що розповідає про молодого Д'Артаньяна, що прибуває до Парижа з бажанням стати мушкетером. Він знаходить учителів і друзів у тріо досвідчених мушкетерів: Атоса, Портоса та Араміса, які підтримують його та діляться своїм досвідом.

Сюжет розгортається навколо пригод мушкетерів у часи правління короля Людовіка XIII і впливового кардинала Рішельє. Вони борються з інтригами й зрадою, стаючи на захист короля та правосуддя, ризикуючи власним життям.

У 1978 році відбувалися зйомки відомого трилогічного фільму «Д'Артаньян і три мушкетери» у Львові. Одеська кіностудія здійснювала зйомки, тому обирали українські місцевості для локацій. Львівська архітектура, вулиці та природа передавали атмосферу Парижа 17-18 століть краще за інші міста. Режисер віддавав перевагу Львову через його європейський вигляд, тому у квітні розпочали зйомки тут.

Фільм знімали у Львові та у замках Олеському, Підгорецькому та Свірзькому на Львівщині. Морські сцени були зняті в Одесі. Локація Ла-Рошель складалася з комбінації Хотинського і Свірзького замків.

5.2.4 Фільм «Довбуш»

Це українська історична стрічка від режисера Олесья Саніна, що розповідає про життя відомого опришківського ватажка Олекси Довбуша в Карпатах. Фільм визначається як один із найбільш витратних українських проєктів, з бюджетом у 120 млн гривень, із державною підтримкою у 65 млн гривень.

Дія стрічки розгортається в Карпатах на початку 18 століття, коли жителі гір відстоюються від жорстокого правління польської шляхти, втікаючи у гори. Брати Олекса та Іван Довбуші опиняються поза законом і приєднуються до опришків. Їхні шляхи розходяться через бажання помсти за вбивство батьків: один прагне грошей, інший — справедливості. У цей час гуцули починають повстання під керівництвом Олекси. Шляхта намагається придушити Довбуша, вживаючи всілякі заходи для його знищення.

Фільм використовував реальні місця для зйомок у Карпатах, Львові, Дрогобичі, Тернопільській області та Києві. Локації включали старовинні замки, зокрема Свірзький у Львівській області, та інші історичні об'єкти, які допомагали створити атмосферу епохи першої половини XVIII століття.

5.3 Об'єкти для створення туру вихідного дня

Для створення туру вихідного дня, були відібрані найцікавіші локації, що були задіяні в зйомках фільмів, які згадувались вище.

Об'єкти, які будуть задіяні під час проведення екскурсій (розташовані за порядком відвідування):

- Дрогобицька солеварня;
- Церква Святого Юра в Дрогобичі;
- Палац Фредрів-Шептицьких;
- Собор Святого Юра у Львові;
- Будинок вчених;
- Вулиця Сніжна;

- Вірменський собор;
- Домініканський костел;
- Музей етнографії та художнього промислу;
- Подвір'ї Ратуші;
- Площа Ринок;
- Каплиця Боїмів;
- Вулиця Сербська;
- Бернардинський костел і монастир;
- Соборна площа;
- готель «Жорж»;
- Палац Потоцьких та Франців;
- Шевченківський гай;
- Свірзький замок.

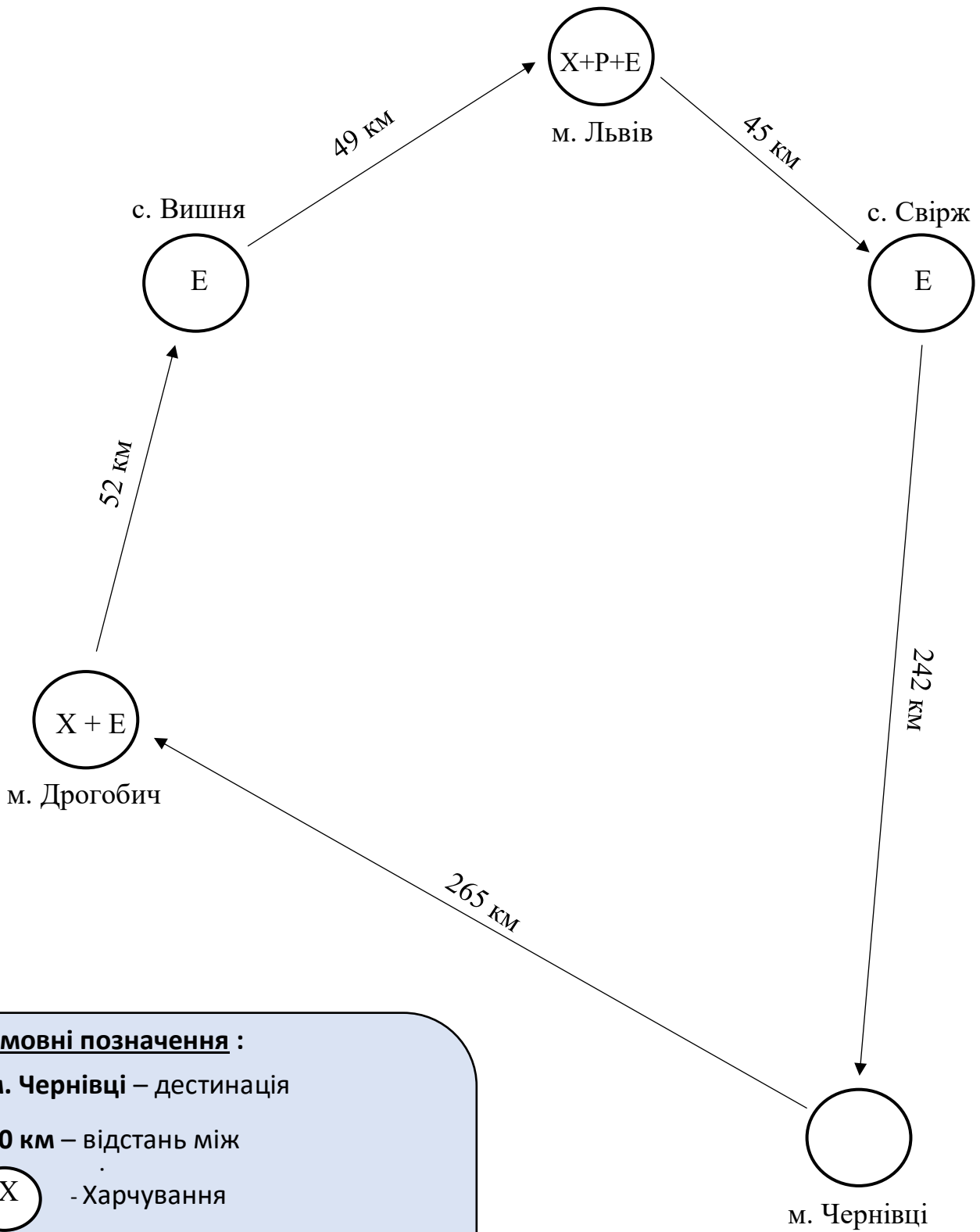
Відібрані об'єкти задіяні в усіх фільмах. Більшість з об'єктів будуть освітлені у пішій екскурсії Львовом. Також є об'єкти, які знаходяться за межами міста, а саме у місті Дрогобич, селі Вишня та Свірж (див. Додаток А).

5.4 Програма туру

1-й день	<p>7:00 – виїзд групи з м. Чернівці до м.Дрогобич.</p> <p>11:00 – Приїзд групи до м. Дрогобич. Екскурсія до Дрогобицької солеварні.</p> <p>12:30 – Екскурсія до церкви Святого Юра.</p> <p>13:30 – 14:30 – обід у гастро-кав'ярні «Кавун». Трансфер.</p> <p>15:30 – Приїзд групи у с. Вишня на оглядову екскурсію до палацу Фредрів-Шептицьких. Вільний час.</p> <p>17:00 – трансфер до Львову.</p> <p>18:00 – приїзд групи у м. Львів. Заселення у готель Lviv Central Jam hotel. Вільний час.</p> <p>19:00 – вечеря у ресторані готеля.</p>
----------	---

2-й день	<p>8:00 – сніданок у ресторані готелю.</p> <p>9:30 – оглядова екскурсія Львовом по місцям зйомок фільмів за маршрутом.</p> <p>12:00 – виїзд групи до Шевченківського гаю. Екскурсія. Вільний час. Обід.</p> <p>14:00 – трансфер групи до Свірзького замку.</p> <p>15:00 – прибуття групи до Свірзького замку на оглядову екскурсію.</p> <p>16:00 – виїзд групи до м. Чернівці.</p> <p>18:00 – санітарна зупинка на АЗС біля м.Івано-Франківськ.</p> <p>20:00 – прибуття групи у м.Чернівці. Кінець кінотуру вихідного дня.</p>
----------	--

5.5 Картосхема туру вихідного дня

Умовні позначення :

м. Чернівці – дестинація

90 км – відстань між

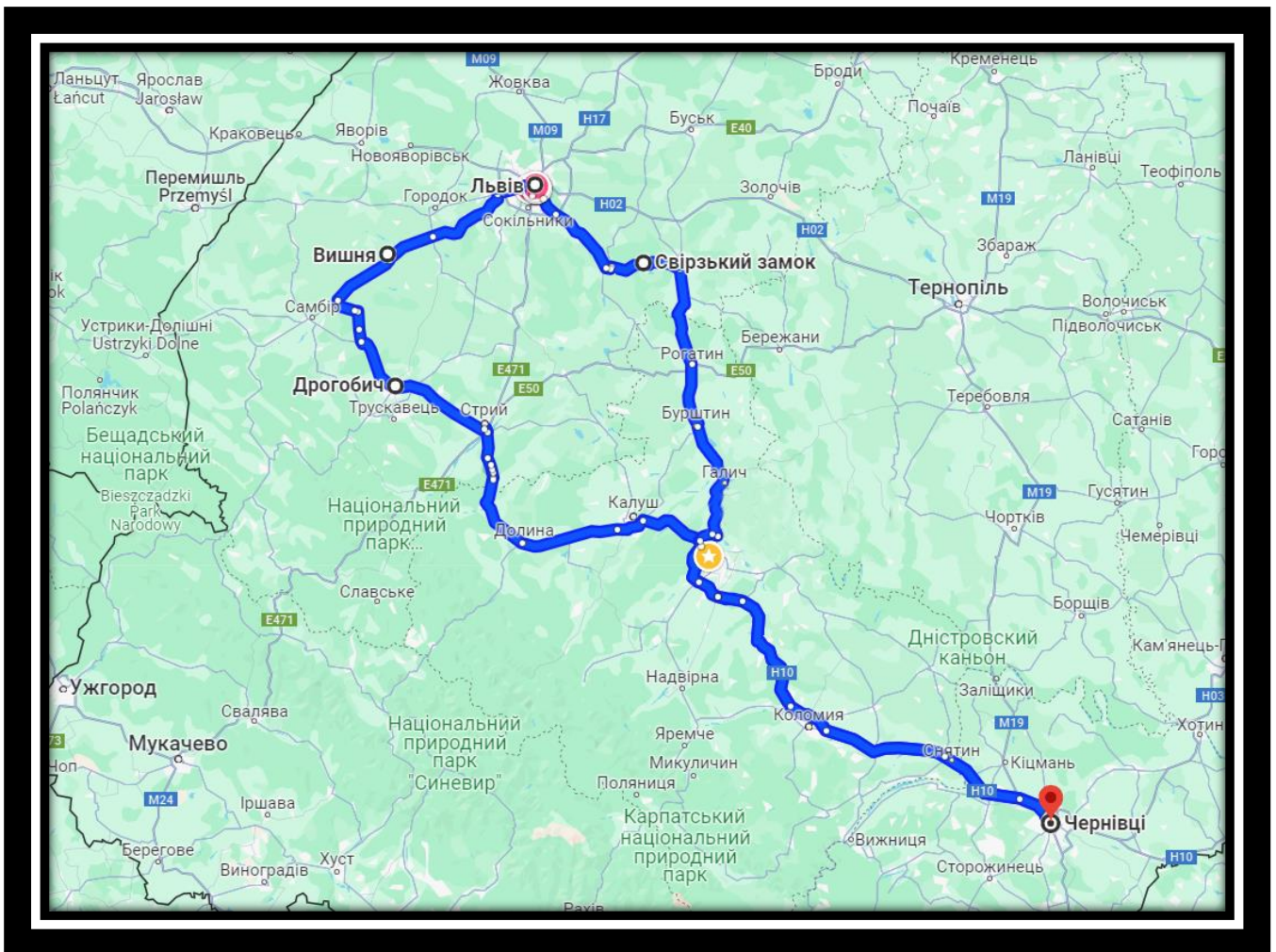
X - Харчування

P - Розміщення

E - Експерсії

→ - Автобусне переміщення

5.6 Карта туристичного маршруту

Умовні позначення:

- - Автотранспорт;
- - Місця дестинації;

5.7 Інформаційний лист туру

Обов'язкова інформація:

- 1) **Вид подорожі:** пізнавально–екскурсійний;
- 2) **Тип подорожі:** змішаний;
- 3) **Вид маршруту:** кільцевий;
- 4) **Туристична група:** 10 персон;
- 5) **Загальна протяжність маршруту:** 653 км;
- 6) **Термін проведення туру:** 2 дні/1 ніч;

Основний зміст подорожі передбачає оглядово-пішохідні та тематичні екскурсії в кожному місці дестинації з метою пізнання, а також відпочинок у вільний час.

Розміщення під час подорожі:

1. м. Львів «Lviv Central Jam hotel» (3*)

5.8 Калькуляція вартості туру (на одну особу)

№	Статті витрат	Для однієї особи
1	Обслуговування: Готель: номер TWN Харчування: НВ Екскурсії	730 грн 700 грн 500 грн
2	Проїзд	310 грн
3	Страховання	290 грн
4	Комісійний агентам (15%)	340 грн
5	Непередбачувані витрати (5%)	130 грн
6	Плановий прибуток туристичної фірми (20%)	450 грн
7	Вартість туру	3450 грн

Калькуляція вартості туру описана на одну особу. При розрахунку вартості туру було враховано, що мінімальна кількість туристів в групі складатиме 10 осіб. Така кількість людей у групі була обрана для того, щоб ціна за тур вихідного дня була більш доступною для більшості туристів.

Висновок до розділу V. Львівська область чудово підходить, як приклад для прояву потенціалу розвитку кінотуризму в Україні, через кількість фільмів, які були зняті в цьому регіоні та кількість задіяних об'єктів. Розробка туру по Львівській області, заснована на цих фільмах, відкриває нові можливості для привертання туристів, які бажають побачити місця, де знімалися їх улюблені кінострічки. Це дозволяє не лише поглибити культурний досвід подорожуючих, але й сприяє розвитку туристичного напрямку та просуванню області на мапі кіноіндустрії України.

ВИСНОВКИ

Як висновок, можна сказати, що кінотуризм є дуже стрімко зростаючим напрямком у сфері туристичних послуг. Вже сьогодні цей напрямок сформував власну базу у вигляді архітектурних пам'яток, природних об'єктів та декорацій. Крім того, незважаючи на досі молодий напрямок, кінотуризм вже має певні туристичні центри, функціонуючі тематичні парки розваг, які знаходяться у багатьох країнах, а також з'явилися країни фаворити у яких туристичний потік є стабільним. Враховуючи досвід інших країн, сучасні технології, іновації, багату історію, кінотуризм може стати невід'ємною частиною туристичної індустрії. Сильною перевагою кінотуризму є те, що кількість об'єктів для відвідування завжди стає більше. Великі кіностудії заздалегіть придумують кіномаршрути, формують турпакети та видають кінопутівники. Тенденція розвитку настільки стрімка, що фільми, які вдало розійшлись в прокаті по всьому світі, слугують чудовою рекламою інших країн та регіонів.

Щодо перспектив розвитку кінотуризму на території України, можна сказати, що наша держава є дуже привабливою для популяризації данного напрямку. Але, на жаль, на сьогоднішній час, географія кіноутризму в Україні представлено не дуже широко. До анексії Криму, наш півострів слугував неабиякою силою, так як на території автономної республіки було знято близько 400 кінострічок. Також Україна не може похвалитися наявністю студій, які б відповідали міжнародним стандартам та надавали послуги повного циклу. Але не дивлячись на мінуси, індустрія кіно поступово розвивається в Україні. За часів незалежності було знято не мало фільмів, особливо в останні роки. Плюсами кінотуризму для України також стануть: оренда техніки режисерами, оплата обслуговуючого персоналу, уся зйомочка команда також буде залишати гроші в кафе та ресторанах нашої країни, у готелях та хостелах. Враховуючи те, що процес зйомки фільму триває багато часу, вище вказані плюси стають досить вагомими. Розвиваючи кінотуризм та саму кіноіндустрію в Україні, ми даємо поштовх для нових потоків туризму,

поліпшуємо економіку держави, а також даємо можливість для поліпшення інших галузей розваг та відпочинку.

Україна – це держава, яка поважає та пам'ятає свою історію, ця якість відображається і у сфері кіноматографії. За часи незалежності було знято багато історичних фільмів, а у останні роки кількість стрічок значно збільшилася. На жаль, фільми потребують великого бюджету, а касові збори в рази менше витрачених коштів, але це не заважає розвиватися кіноіндустрії у нашій країні. Багато сцен знімають не у побудованих майданчиках, а прямо у різних містах, природних об'єктах, тому кожен охочий може побачити ту чи іншу місцевість з улюбленого фільму на власні очі. Кіноматографія України є чудовим прикладом та інструментом для створення додаткового інтересу внутрішнього туризму та поєднання його з кінотуризмом. Завдяки нашій підтримці державного кіно, ми можемо впливати на якість кінострічок, а також дізнатися багато нових місць нашої країни, відкрити деякі міста з іншої сторони, що у результаті об'єднує нас та допомагає робити нашу країну краще.

Розробивши кінотур по Львівській області було висвітлено те, що Україна дійсно має великий потенціал у найближчому майбутньому. Більшість фільмів, які знімають у нашій державі, освітлюють історичних постатей, важливі історичні події, а також є просто фільми, які висвітлюють красу держави у своїх кадрах. Завдяки цьому українці та іноземні гості, можуть більш детально дізнатися про Україну, її регіони, важливі культурно-історичні об'єкти, відвідавши їх шляхом своїх улюблених героїв. Дуже виразним прикладом став фільм «Довбуш», який викликав бурхливе обговорення серед українського населення. Зйомки фільму в більшості проходили на Львівщині, а також інших частинах України. Таким чином багато людей дізналися про раніше не відомі для себе об'єкти, а бажання відвідати їх – створило нові туристичні потоки. Тому кінотуризм в Україні має всі можливості, щоб стати одним із найпоширеніших видів туризму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «Крути 1918» найцікавіші факти про головний історичний фільм цього року [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://glavcom.ua/country/culture/kruti-1918-naycikavishi-fakti-pro-golovniy-istorichniy-film-cogo-roku-566803.html>
2. «Червоний». Все про український історичний бойовик, який варто подивитись [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://espresso.tv/news/2017/08/22/film-quotchervonuyquot-vykhodyt-v-prokat>
3. 10 неймовірних місць з фільму «Довбуш», які варто відвідати! [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://rdzs.org/10-nejmovirnyh-mists-z-filmu-dovbush-yaki-varto-vidvidaty/>
4. 5 місць з фільму «Довбуш», які були відзняті на Львівщині [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://lviv1256.com/lists/5-mists-z-filmu-dovbush-iaki-buly-vidzniati-na-lvivshchyni/>
5. 8 популярних закордонних фільмів, які знімали в Україні [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <https://karabas.live/foreign-movies-in-ukraine/>
6. Ачкасова В.В., Салимон С. С. Кінотуризм - інноваційний напрямок розвитку туризму в Україні. Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». 2019. Вип 9, С. 164-172.
7. Брати. Остання сповідь [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8_%D0%9E%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%81%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%8C
8. Гурова Д. Д., Бонтей В. М. Кінотуризм - перспективний напрям розвитку туризму ХХІ століття. Матеріали Всеукраїнської науковопрактичної конференції "Стратегічні перспективи туристичної та 42 готельно-ресторанної індустрії в Україні: теорія, практика та інновації розвитку" (м. Умань, 30-31.10.2019 р.). Умань: Візаві, 2019. С. 22-24. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/gurova.htm

9. Де знімали фільм «Довбуш». Топ 5 локацій із Львівщини [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://tvoemisto.tv/news/de_znimaly_film_dovbushtop5_lokatsiy_zi_lvivshchyny_156256.html
10. День кіно: топ сучасних фільмів, які зняли у Львові [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://zahid.espreso.tv/den-kino-top-5-suchasnikh-filmiv-yaki-znyali-u-lvovi>
11. Довбуш (фільм) [Електроний ресурс]. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%BE%D0%B2%D0%B1%D1%83%D1%88_\(%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%BE%D0%B2%D0%B1%D1%83%D1%88_(%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC))
12. Закон України «Про Туризм» [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
13. Кава з кардамоном (телесеріал) [Електроний ресурс]. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D0%B2%D0%B0_%D0%B7%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B4%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC_\(%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D0%B2%D0%B0_%D0%B7%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B4%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC_(%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB))
14. Кава на знімальному майданчику. Репортаж зі зйомок [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3336455-kava-na-znimalnomu-majdanciku-reportaz-zi-zjomok.html>
15. Китай у Карпатах, або як знімали блокбастер «Будинок літаючих кинджалів» [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://huculia.info/carpathian-china-film/#google_vignette
16. Кінотуризм – інноваційний напрямок розвитку культурно-пізнавального туризму [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/mashkina.htm#google_vignette
17. Кінотуризм – інноваційний напрямок розвитку туризму в Україні [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://periodicals.karazin.ua/irtb/article/view/14467/13602>

18. Кінотуризм – перспективний напрямок розвитку туризму XXI століття [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/gurova.htm
19. Кінотуризм. Толкін-туризм [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/18586/1/338.pdf>
20. Кінотуризм: де в Україні знімали фільми [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://kraina-ua.com/ru/news/mesta-gde-snimali-filmy-v-ukraine>
21. Кінотуризм: які фільми знімали в Україні [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://hotels24.ua/news/kakie-filmy-snimali-v-ukraine-11231962.html>
22. Коростишівське родовище [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://geolexpert.com.ua/korostyshivske-rod/>
23. Коростишівський кар'єр [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://ua.igotoworld.com/ua/poi_object/71108_korostyshevskiy-karer.htm
24. Крути 1918 [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%80%D1%83%D1%82%D0%B8_1918
25. Легендарна станція Крути майже тиждень «гостювала» в Сигнаївці [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://procherk.info/news/7-cherkassy/59218-legendarna-stantsija-kruti-majzhe-tizhden-gostjuvala-v-signayivtsi>
26. Ломбард (фільм) [Електроний ресурс]. – Режим доступу: [https://www.wikidata.uk-ua.nina.az/%D0%9B%D0%BE%D0%BC%D0%B1%D0%B0%D1%80%D0%B4\(%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC\).html](https://www.wikidata.uk-ua.nina.az/%D0%9B%D0%BE%D0%BC%D0%B1%D0%B0%D1%80%D0%B4(%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC).html)
27. Місця у Львові, де знімали «Три Мушкетери» [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://secretland.info/uk/three-musketeers/#%D0%9B%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_6_%E2%80%93_%D0%B1%D1%83%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%BA_%D0%BD%D0%B0_%D0%B2%D1%83%D0%BB%D0%B8%D1%86%D1%96_%D0%A1%D0%BD%D1%96%D0%B6%D0%BD%D1%96%D0%B

[9_%E2%80%93%D0%91%D1%83%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%BA_%D0%B3%D0%25B](https://tourlib.net/books_ukr/muzychenko12.htm)

28. Музиченко-Козловська О.В. Економічне оцінювання туристичної привабливості території. [Електроний ресурс]. – Режим доступу до сайту:

https://tourlib.net/books_ukr/muzychenko12.htm

29. Найцікавіші кінолокації у Кривому Розі [Електроний ресурс]. – Режим доступу:

<https://kryvyi-rih-trend.in.ua/ru/fullarticle-1824-samy-interesnye-kinoshnye-lokacii-v-krivom-roge>

30. Основні поняття і визначення туризму як сфери діяльності [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://infotour.in.ua/kvartalnov_tourism3.htm

31. Основні поняття і визначення туризму як сфери діяльності. [Електроний ресурс]. – Режим доступу до сайту: http://infotour.in.ua/kvartalnov_tourism3.htm

32. Перевізник 3 (фільм) [Електроний ресурс]. – Режим доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B8%D0%BA_3

33. Пригоди Електроніка (фільм) [Електроний ресурс]. – Режим доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8_%D0%95%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0

34. Романова А. А. Види туризму та їх класифікація у контексті сучасних тенденцій розвитку туристичної індустрії. // Економіка і регіон. 2017. №4(65). С. 14-16.

35. Синевірська Поляна [Електроний ресурс]. – Режим доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B8%D0%BD%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%8F%D0%BD%D0%B0

36. Синевірська Поляна. Казковий відпочинок [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://travello.com.ua/sinevirskaa-polana>

37. Скелі Довбуша – про що мовчать кам'яні велетні [Електроний ресурс]. –

Режим доступу: <https://vidviday.ua/blog/skeli-dovbusha/>

38. Скелі Довбуша [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BA%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%94%D0%BE%D0%B2%D0%B1%D1%83%D1%88%D0%B0>
39. Сторожова застава (фільм) [Електроний ресурс]. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B6%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%B7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%B0_\(%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B6%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%B7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%B0_(%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC))
40. Сутність та визначення економіки вражень на сучасному етапі розвитку економіки України [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/4/6.pdf>
41. Сучасні рпізновиди туризму [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/1593110643569/turizm/kitoviy_turizm
42. Сходи з "Джокера" знайшли в Google-картах: тепер вони стали визначною пам'яткою [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://afisha.tochka.net/ua/90432-lestnitsu-iz-dzhokera-nashli-v-google-kartakh-teper-ona-stala-dostoprimechatelnostyu/>
43. Телевиробництво [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/222779/mod_resource/content/2/%D0%A2%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf
44. Топ 8 сучасних фільмів, що знімали у Львові [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.032.ua/news/2431133/top-8-sucasnih-filmiv-aki-znimali-u-lvovi>
45. Туризм та креативні індустрії: сучасні виклики [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2021/15_%D0%A2%D0%A3%D0%A0%D0%98%D0%97%D0%9C%20%D0%A2%D0%90%20%D0%9A%D0%A0%D0%95%D0%90%D0%A2%D0%98%D0%92%D0%9D%D0%86%20%D0%86%D0%9D%D0%94%D0%A3%D0%A1%D0%A2%D0%A0%D0%86%D0%87.pdf

46. Український кінематограф доби Незалежності [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BA%D1%96%D0%BD%D0%B5%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84_%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D0%B8_%D0%9D%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96
47. Улюблене місце туристів та локація для зйомок: історія закинутого рудника Криворіжжя Кочубеївські штольні [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://kryvyi-rih.name/uk/eternal-2353-ulyublene-misce-turystiv-ta-lokacziya-dlya-zjomok-istoriya-zakynutogo-rudnyka-kryvorizhzhya-kochubeyivski-shtolni>
48. Червоний (Фільм) [Електроний ресурс]. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D0%B9_\(%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D0%B9_(%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC))
49. Чорний ворон (фільм) [Електроний ресурс]. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD_\(%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD_(%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC))
50. Чорноморський біосферний заповідник [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://khers-on.com/ua/blog/chernomorskiy-biosferniy-zapovednik>
51. Що відомо про палац дідуся Шептицького, де знімали «Каву з кардамоном» [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://tvoemisto.tv/news/shcho_vidomo_pro_palats_didusya_sheptytskogo_de_znimaly_kavu_z_kardamonom_126275.html
52. Я, ти, він, вона: 14 цікавих фактів про фільм [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://tv.ua/kino/premery/956523-ya-ty-on-ona-14-interesnyh-faktov-o-filme#:~:text=%D0%A1%D1%8A%D0%B5%D0%BC%D0%BA%D0%B8%20%>

[D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BB%D0%B8%20%D0%B2%20%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BC%20%D0%B7%D0%B0%D0%BB%D0%B5,%D0%BA%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BC%20%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0](#)

53. Як Львів перетворився на Париж: зйомки серіалу «Д'Артаньян і три мушкетери» [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://mylviv.city/yak-lviv-peretvoryvsya-na-paryzh-zjomky-serialu-dartanyan-i-try-mushketery>

ДОДАТКИ

**Фото для демонстрації кадрів з фільмів під час проведення екскурсій на
об'єктах, які були задіяні для кінострічок**

Рис. А.1 Бернардинський костел у фільмі «Д'Артаньян і три мушкетери»

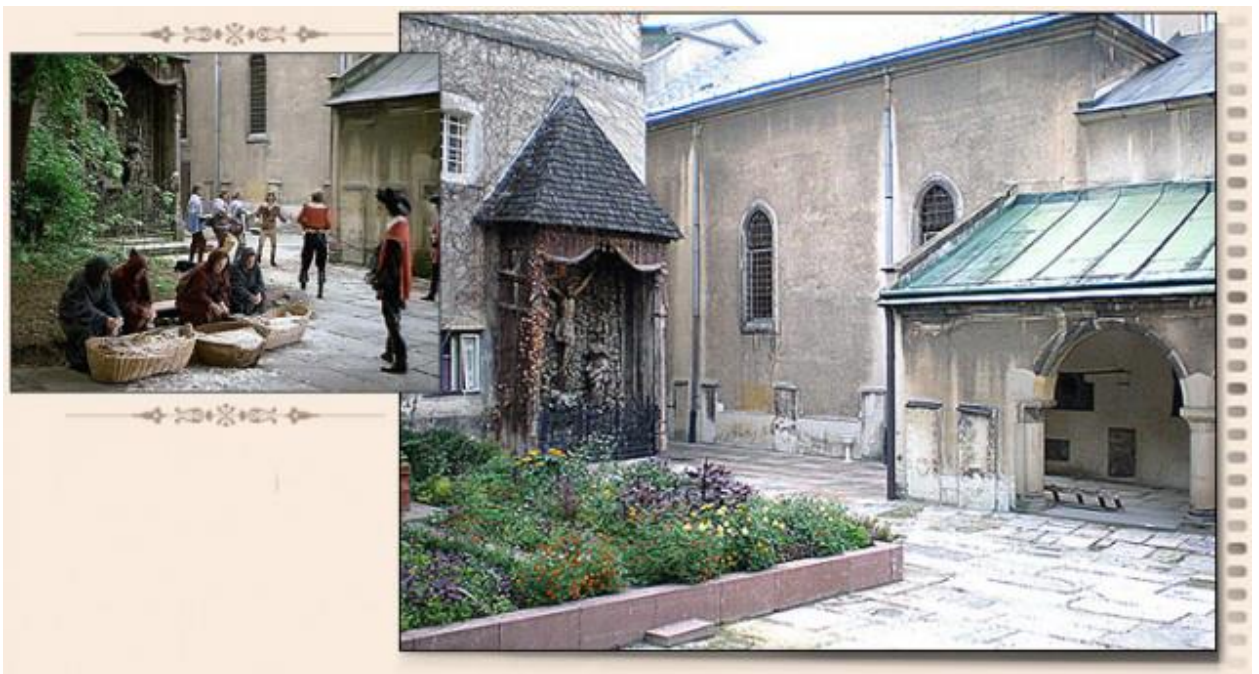

Рис. А.2 Двір Вірменського собору у фільмі «Д'Артаньян і три мушкетери»

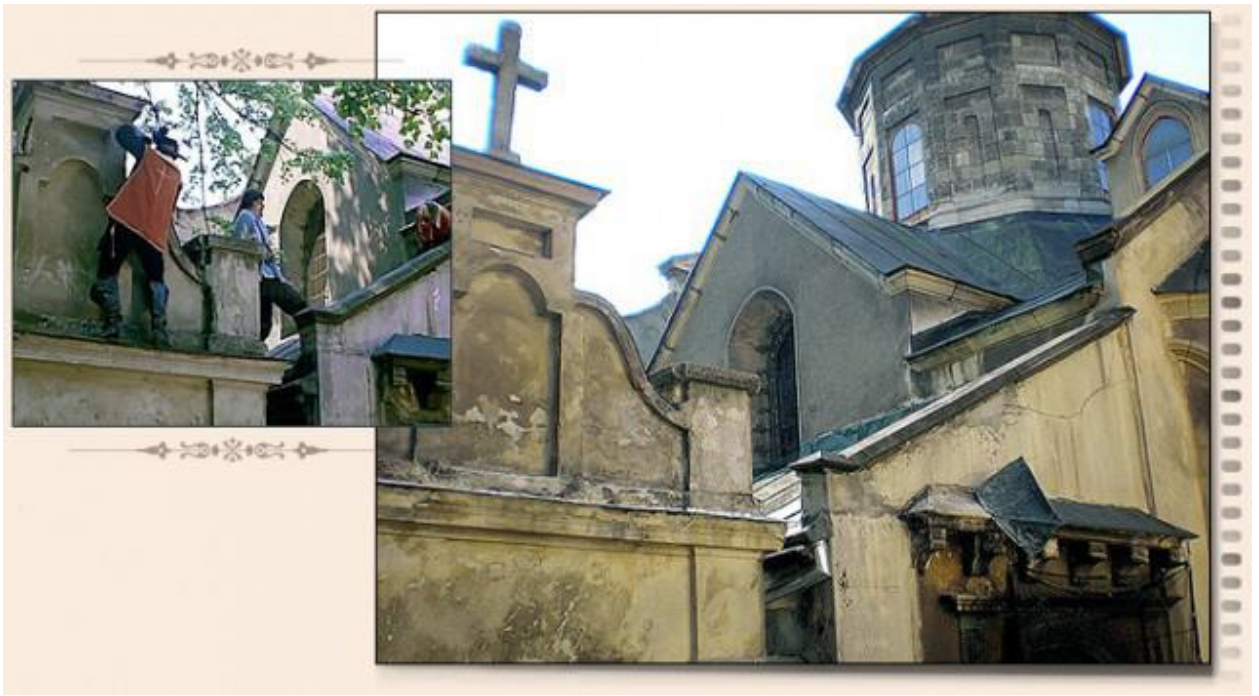

Рис. А.3 Вірменський собор у фільмі «Д'Артаньян і три мушкетери»

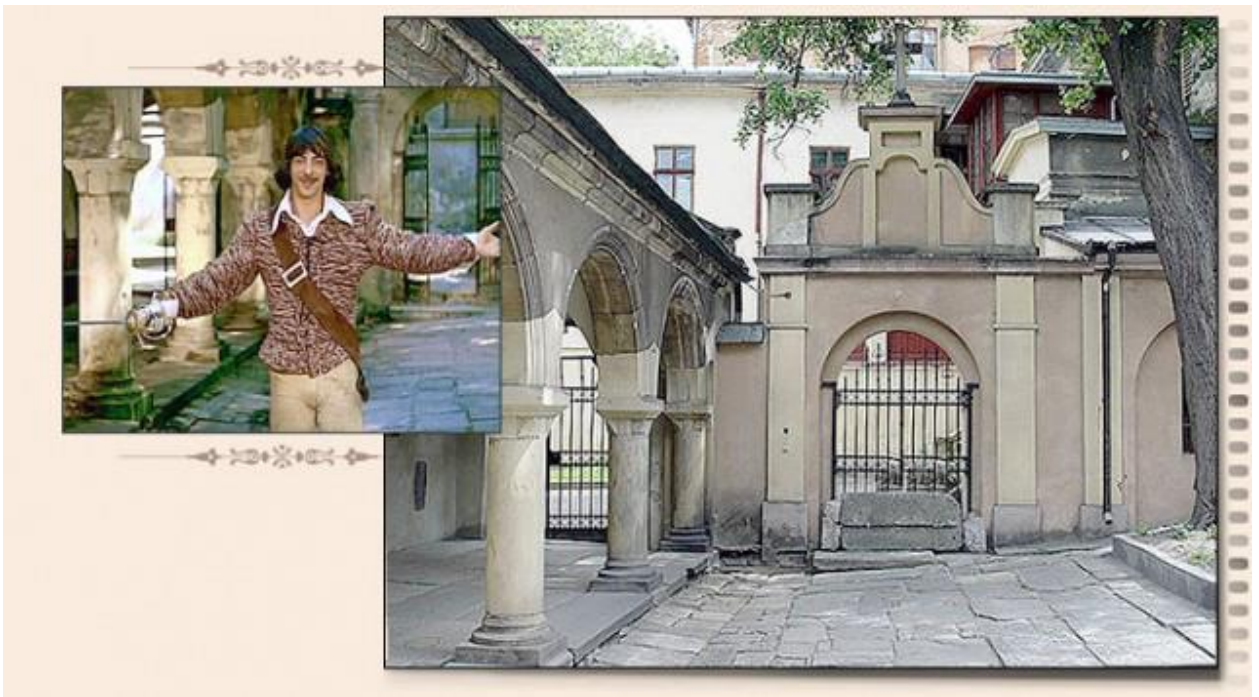

Рис. А.4 Ворота Вірменського собору у фільмі «Д'Артаньян і три мушкетери»

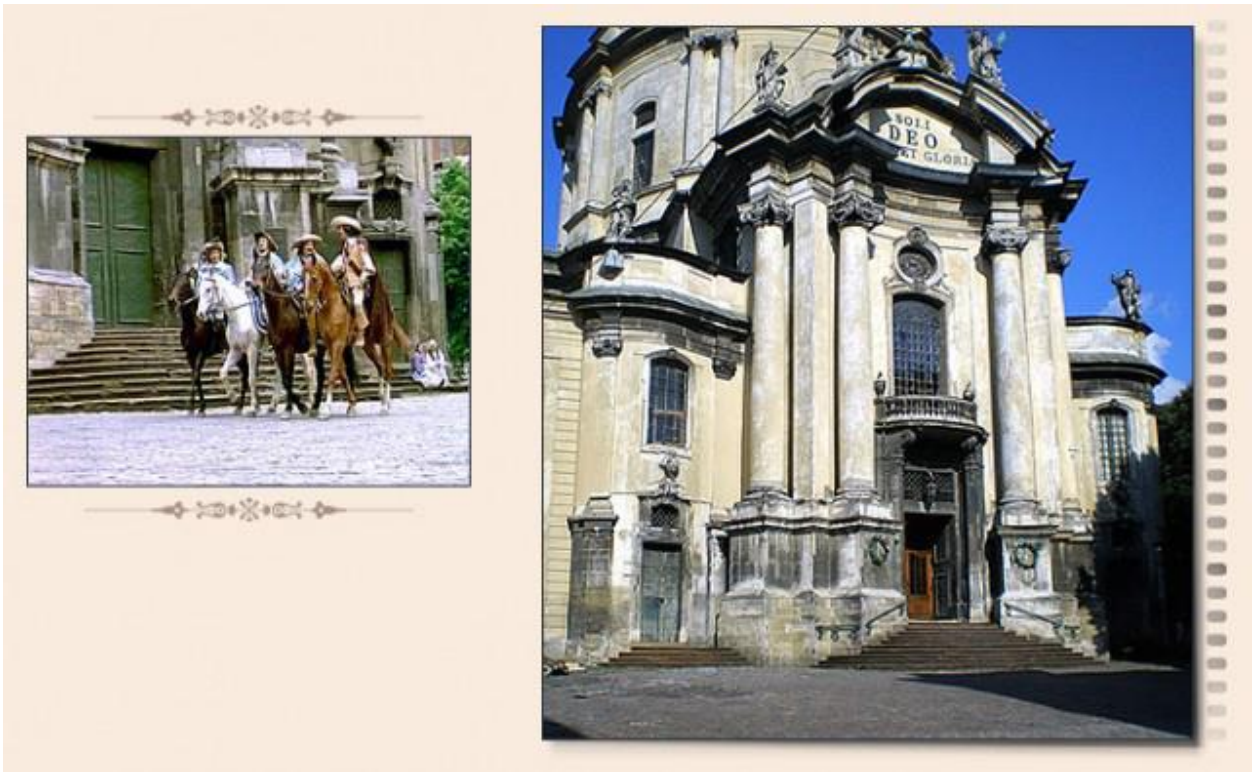

Рис. А.5 Домініканський собор у фільмі «Д'Артаньян і три мушкетери»

Рис. А.6 Палац Потоцьких та Франців у фільмі «Д'Артаньян і три мушкетери»

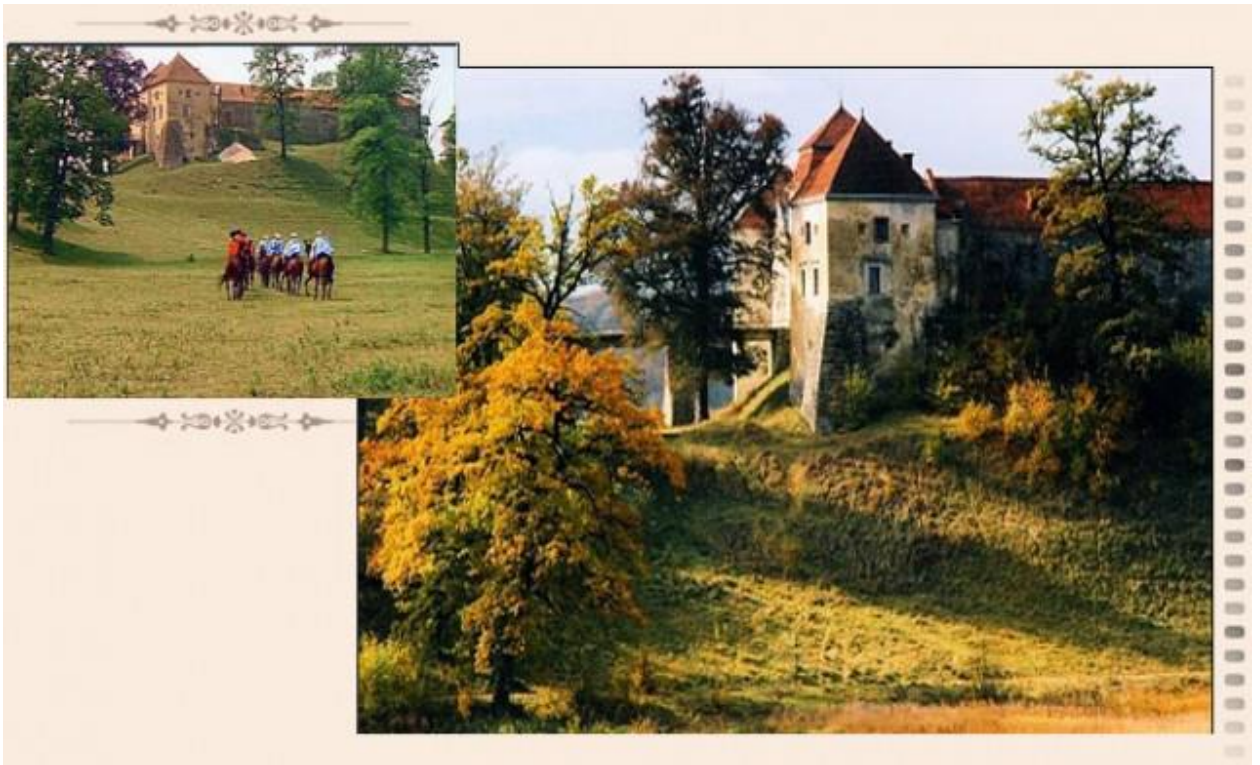

Рис. А.7 Свірзький замок у фільмі «Д'Артаньян і три мушкетери»

Рис. А.8 Вхід до Будинку вчених у фільмі «Д'Артаньян і три мушкетери»

Рис. А.9 Будинок вчених всередині у фільмі «Д'Артаньян і три мушкетери»

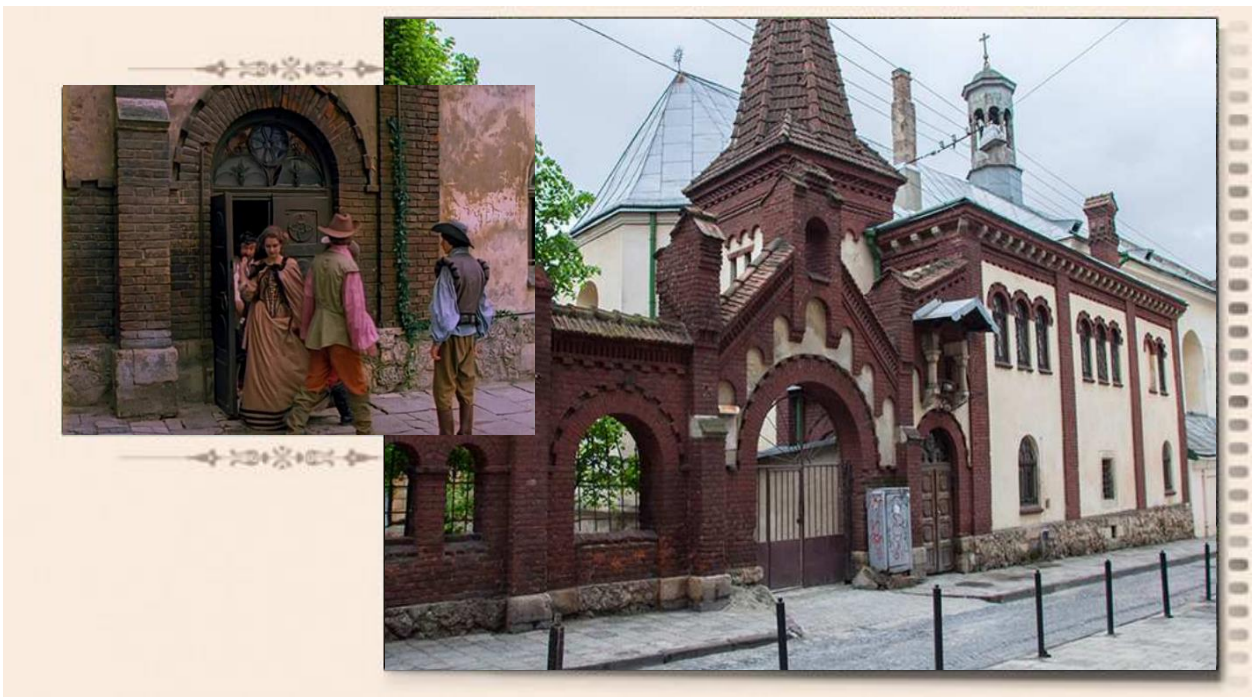

Рис. А.10 Будинок на вулиці Сніжній у фільмі «Д'Артаньян і три мушкетери»

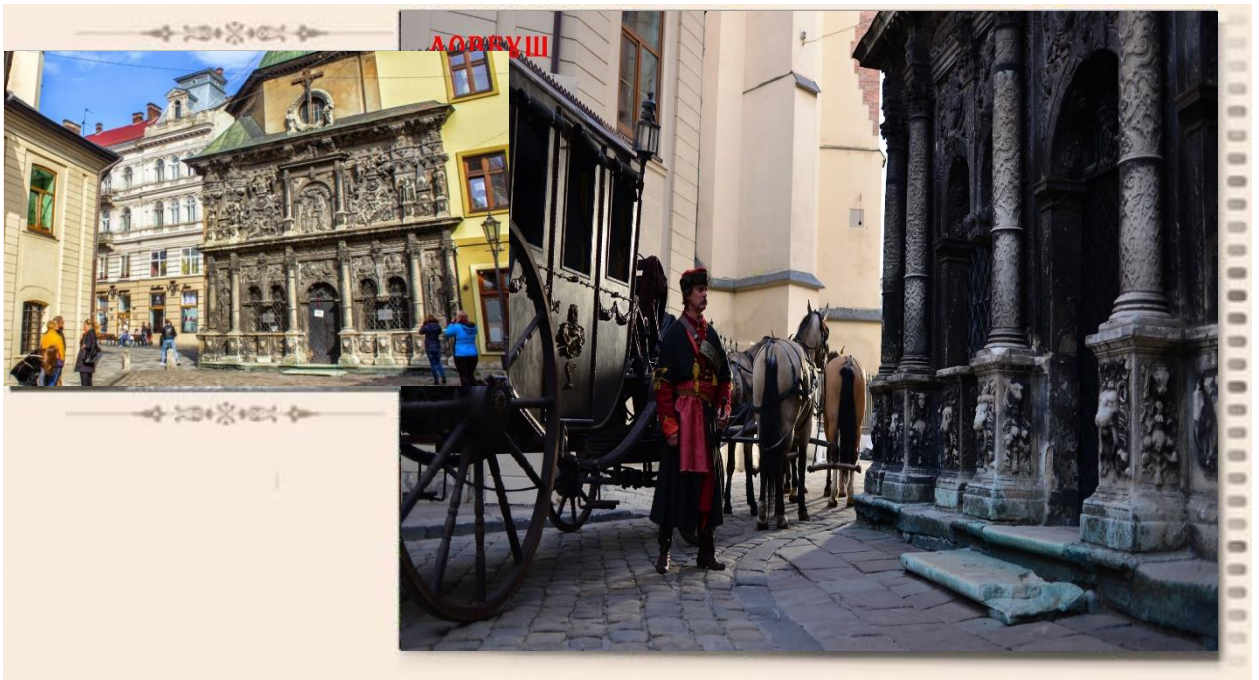

Рис. А.11 Каплиця Боїмів у фільмі «Довбуш»

Рис. А.12 Шевченківський гай у фільмі «Довбуш»

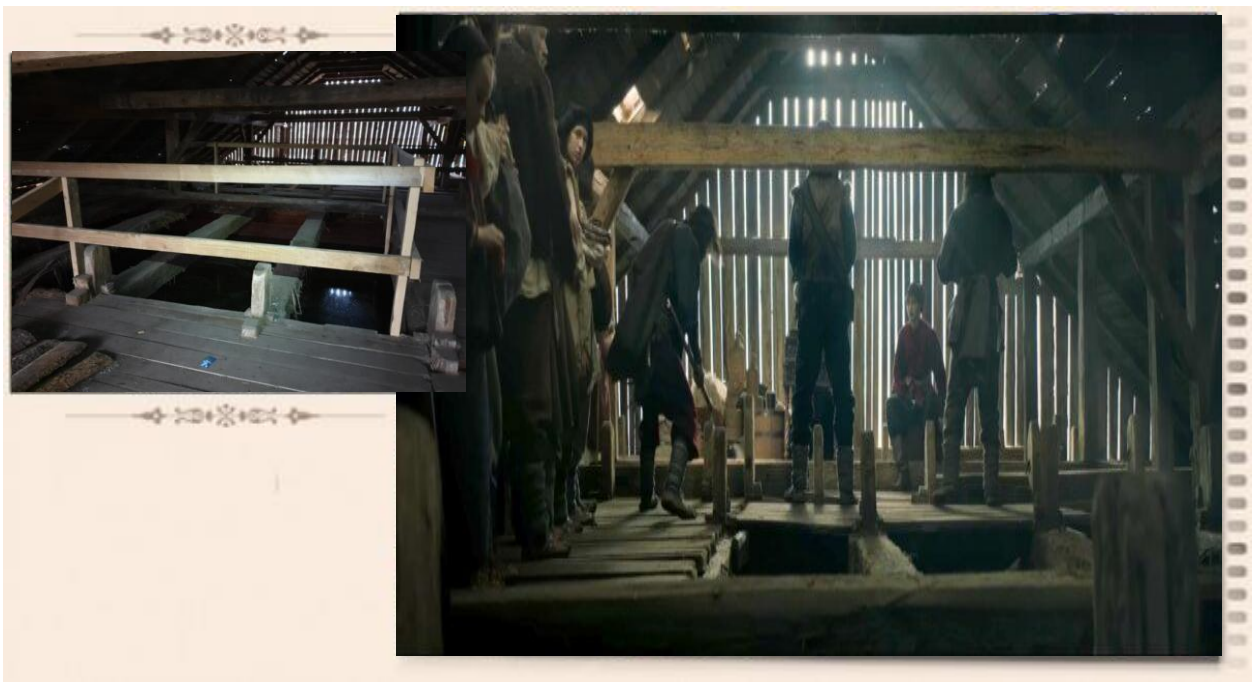

Рис. А.13 Дрогобицька солеварня у фільмі «Довбуш»

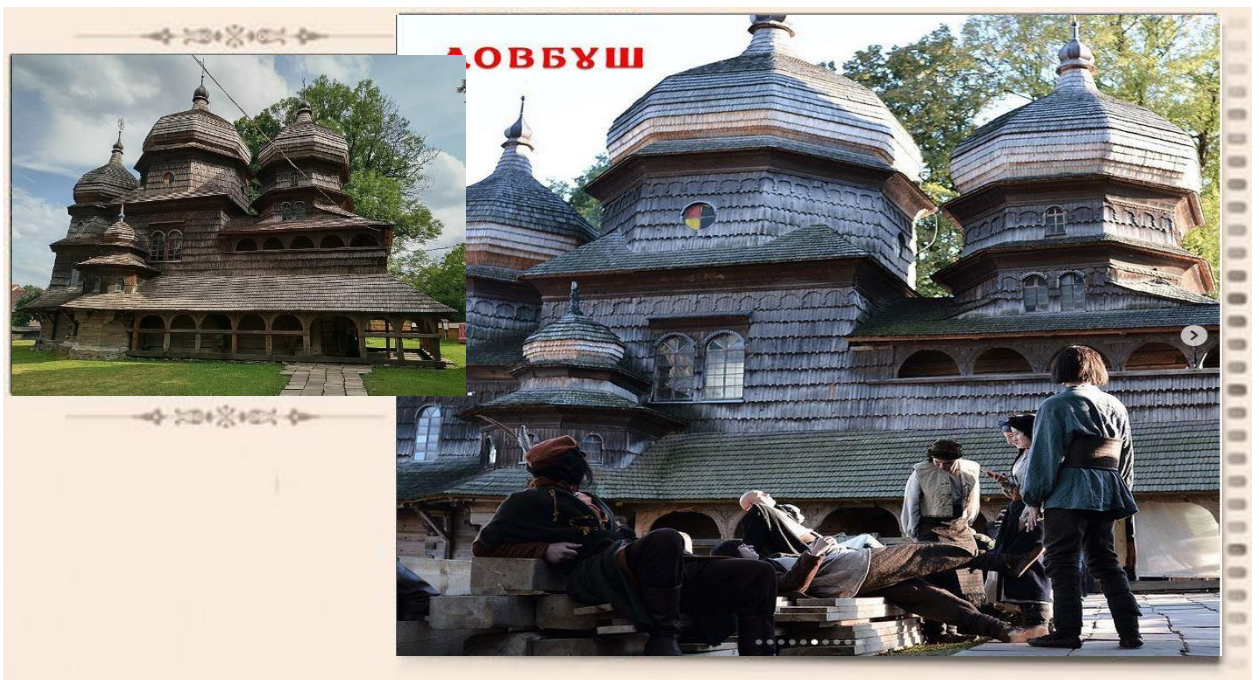

Рис. А.14 Церква Святого Юра в м.Дрогобич у фільмі «Довбуш»

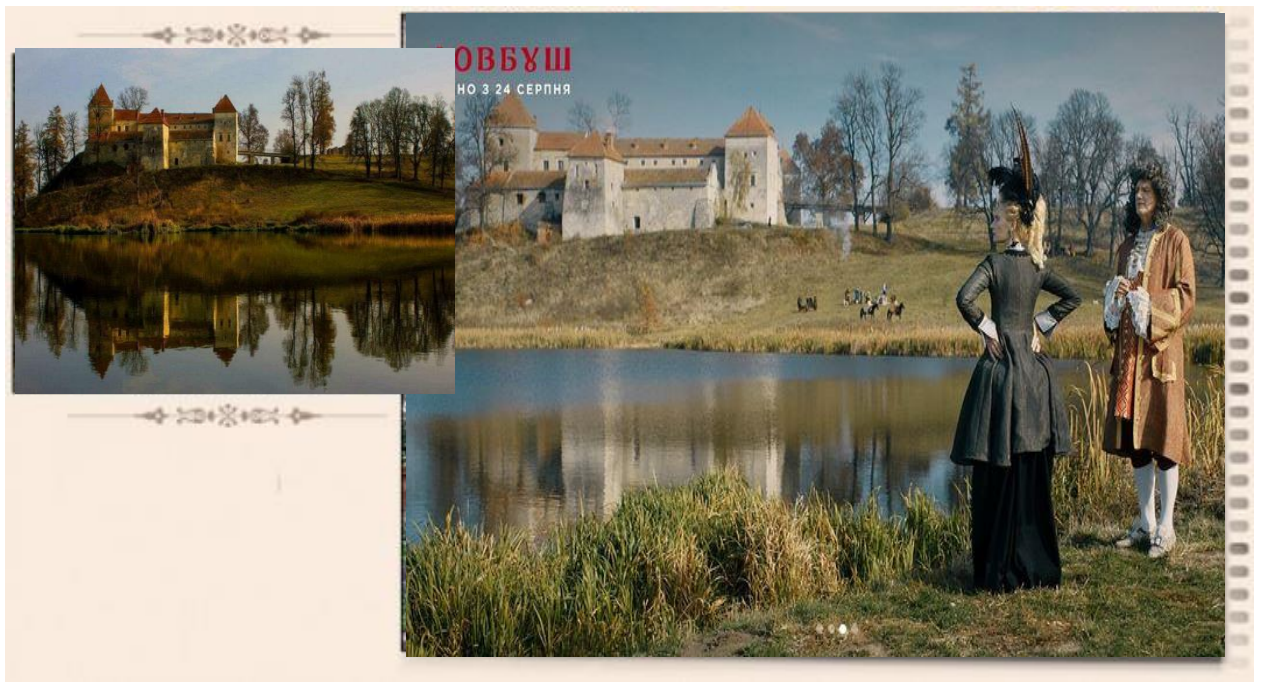

Рис. А.15 Свіржський замок у фільмі «Довбуш»

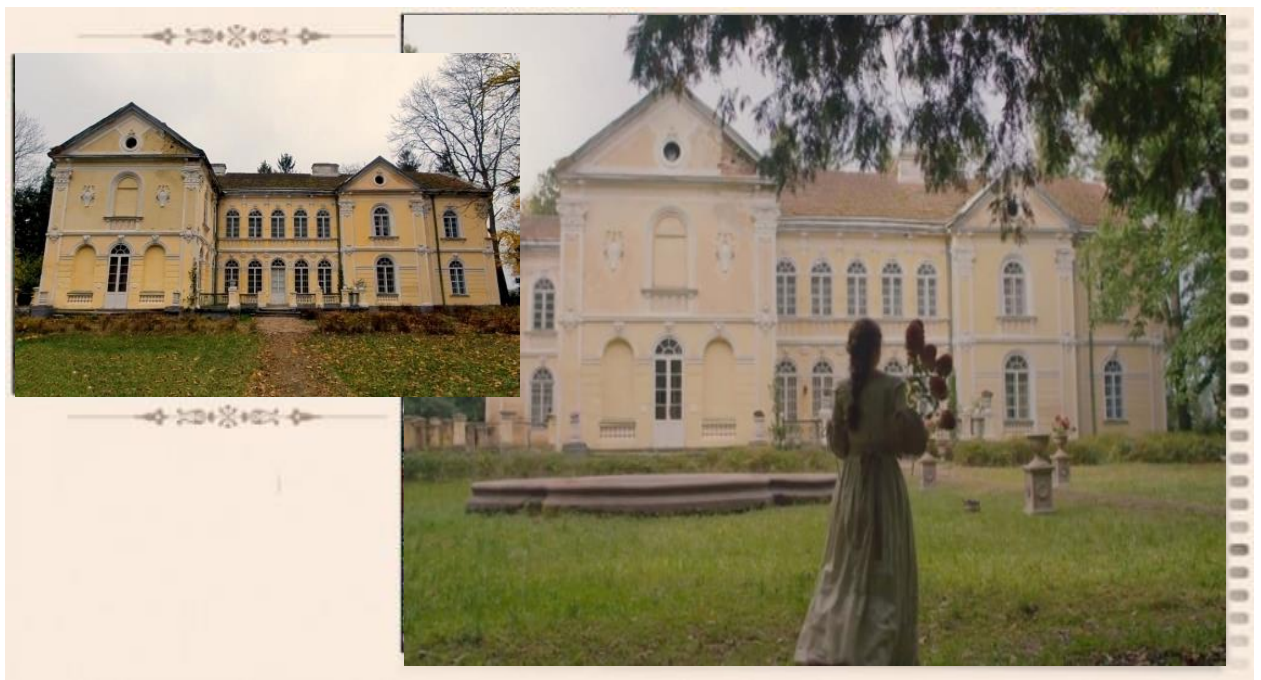

Рис. А.16 Палац Фредрів-Шептицьких у серіалі «Кава з кардамоном»